

శ్రీరస్తు.

కడవజ్జుపులింప్రతాలూకా.

తొంఱూరికాపురస్తుడైన.

పాపరాజమహాకవచే.

విరళితంబైన.

యత్నం గుచరిశ్రము.

నాటకము

ఇది.

పండితవరిష్క-తంబుగావించి.

స్వేదంబును స్వాశాస్త్రులవారి.

సంస్కృతివిలాసము గ్రామరశాలయంబు.

కోట వీరరాఘవచ్యు.

కడవ - నాటకవైవర్యశబ్ద.

యాయురుపలకే.

అచ్చువేయించి ప్రచురింపబడియె.

గొరగొనంబున.

ప్రకటన,

ఈరుక్మాంగదచరిత్రమునాటకముగ్రంథకర్త యైన పాపరాజు
మహాకవివారస్సువార్లగుంతాగ్రంథస్వాతంత్ర్యమునకై మే
ముగిరిమెంటువ్రాసిచితిమికొనితిచ్చువేయించిచట్టప్రకా
రము - ౪౦౪ క్రిట్టుచేయించియున్నాము గనుకదీన్ని యితిరు
లుయెవరున్నాచిచ్చుజేయకూడదు.

కోట- వీరరాఘవయ్య-

కడప- చాటపల్లె- వీరయ్య- శిట్టి-

— రుక్మాంగదచరిత్రనాటకమునందలివిషయసూచిక.

పుటసంఖ్య	
రుక్మిష్టదేవతాప్రార్థనసేయుట.	౧
— రంభము.	౪
— దారివేషకథ.	౫
— ంగదమహారాజుసభకువచ్చుట.	౬
— మహామునిసభకువచ్చుట.	౭
— మేహామనిరుక్మాంగదమహారాజునకు యేకాదశీద్రవ్యప్రసాదము	౯
పుట.	
— ంగదుండుపురజనసహితంబుగా వీకాదశీద్రవ్యసలుపుట.	౧౧
— రుక్మాంగదుండుకొలుపుకూటంబునకువచ్చుట.	౧౨
— రుక్మాంగదుండువేటకువోవుట.	౧౩
— యముండుబ్రహ్మసభకువోవుట.	౧౪
— బ్రహ్మదేవుండు మోహినీదేవినిస్మృజించిరుక్మాంగదునొద్దకుపంపుట.	౧౫
— మోహనిరుక్మాంగదునొద్దకువచ్చుట.	౧౬
— రుక్మాంగద మోహనులసంభాషణము.	౧౭
— రుక్మాంగదుండు మోహనిగూడట.	౨౪
— రుక్మాంగదుండు మోహనితో గూడితనపురంబుజేరుట.	౨౬
— మోహనిరుక్మాంగదుండానకచింతించుట.	౩౦
— ఎరుకలవేషకథ.	౩౩
— సింగనివేషకథ.	౩౬
— మోహనిచంద్రుఁగాంచి చింతించుట - మోహనిమత్తధవేదనుం-	
బొంధుట.	౪౫
— మోహనిమత్త ధనికూషించుట.	౪౬
— మోహనిచంద్రునికూషించుట.	౪౭
— మోహనిరుక్మాంగదునొద్దకువోవుట.	౪౯

రుక్మాంగదచరిత్రనాటకమునందలివిషయసూచిక.

పుటసంఖ్య

రుక్మాంగదుడు ప్రళయవిమలజాలక తనపుత్రుని జువెతనని ప్రతిపజ్ఞపెట్టెను.

ధర్మాంగదుండు తండ్రికడకువచ్చెను.

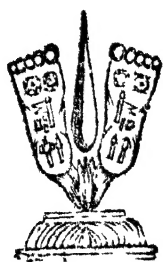
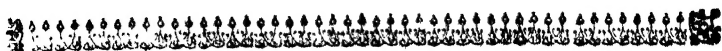
సంధ్యావళి దేవిని తెలియఁచెను.

సంధ్యావళి మోహిని దేవుల సంవాదము.

రుక్మాంగదుండు తనపుత్రుని జంపఁబూనుట.

శ్రీవిష్ణుదేవుండు ప్రత్యేకములై ధర్మాంగదుగాచిరుక్మాంగదునకు వరఁజూపుట.

శ్రీర సు.

శ్రీకృష్ణజేవునిప్రార్థన.

యక్ష్మాంకచరిత్రము - యక్షగానము

ఉ॥ శ్రీగమణీశుడాశ్రితవిశేషముద్రప్రదుడాధ్యుదాగమో । ధారుడు
లవర్ధుడు సుధామయభావణుడబ్జభవా । కారిమునీంద్రవందితుడుకం
ససమానగళోజ్జ్వలించుతొం । డూరిపురీశకృష్ణుడుపటుత్వకవిత్యమహ
స్వమీపుత్ర॥ * * * * *

దరువు - నాటరాగము జంపెతాళము.

జయవర్షదళనేత్ర - జయపావనచరిత్ర - జయమోహనసుగాత్ర - జ
యభక్తమిత్ర - జయ - జయ - ... *
జయమదాసురజైత్ర - జయగమాసుకళత్ర - జయదేవపుత్ర - జయ

శివ్యసూత్ర - జయ - జయ ... *
జయదీనమందార - జయశత్రుసంహార - జయమహాహవమూర - జ
యగోత్రధీర - జయ - జయ - ... *

జయత్రిజగదాధార - జయమందరోద్ధార - జయసముద్రగభీర - జయ
కలుషమూర్జ - జయ - జయ - ... *

జయసముద్రగభీర - జయ - జయ - ... *

జయరమాప్యదయేశ - జయసర్వలూకేశ - జయధూతభవపాశ - జ
యసురాధీశ జయ-జయ- ... .. *

జయసత్కృపావేశ - జయయథాశుభవినాశ - జయతులొండూరీశ
జయసుప్రకాశ జయ-జయ- ... .. *

శ్లోకము॥ శ్రీకృష్ణంశరదభ్రమభ్రమయశంసీరేరుజోంఘ్రిద్వయంధ్రా
జత్కుండలకాంతిగండయుగళంకోట్యకాసంకాశితం । బ్రహ్మాండ్రాచిను
తప్తకృష్ణచరితంగోపాంగనేశంహరివజ్రే తొండురివాసమబ్జరయనంస
శ్వేశ్వరంసర్వదా॥ * * * * *

దగువు లోడిరాగము- ఆదితాలము.

వినుతిం చెద చాల-సర్వజన-వినుతగోపబాల- * * *
వనజసమానన - వై నివిపాటన - ఘనాఘన-సమవిగ్రహానుందరవద॥ ౨॥

దరినిజితనుం దరగళయుతమ- దరభరవిధిశం- కరపవనన్నుత॥ ౩॥
కదనవిజితదశ- వదనమణిమయ- సదనభ్రాంతిభువధు వదనరమాధిప॥ వినుత
ఘోరదురితకుజ-భూరికుతారసు-హారభీరతొం- దూరివిహార॥ విను॥ ౪

గణపతిప్రార్థన.

గీ॥ కాంతుహరిహరసన్నతకగితకౌంతు । కాంతుసుహృంతుసమధిక
కార్యవంతు॥ దాంతువిఘ్నాఘనాఘనదరవసంతు । నేకభక్తినివినుతింతునే
కదంతు॥ * * * * *

దగువు లోడిరాగము- ఆదితాలము.

విఘ్నరాజపాపా-సతతమ-విఘ్నకంఠేపా-విఘ్నరాజకలు-షఘ్న
సకలశ-త్రుఘ్నకావ్యదో-షఘ్న ఉమాసుత॥ ... .. విఘ్న॥ ౧

బాలచంద్రఫాల-గజాస్యవి-శౌలకనకచేల-వ్యాళసుభూషణ-సీలది
కురకవి-ఫాలరజితగిరి-లోలకలుషహర॥ ... .. విఘ్న॥ ౨

పారదసమనేహ-శీతాద్రివిహతలలితబాహ - మేరుధీరవర సూరిజ
నావని-శారదశ్రీ ర్తివిహారగణాధిప॥ ... .. విఘ్న॥ ౩

పండితజనహాస - మణిమయ - మండలమృచభాష-తాండూరీశ్వర -
పురితహరణయా-ఖండలనుతవే-దండముఖాంచిత|| ... విభు||ర

తధితరికిటితరిత యుజిశాంతరితధిగరికిట తకిటయుశాంతరి|| శ్రీజ
మగజముఖ-భూజననుతగుణ - రాజచంద్రసమ-తేజసకలది-గ్రాజాచిత
కల-భూజదిద్యులకు-భోజావనినిను- పాసగగదలచెద - తాదైదై ధత్తధాం
తారి తకిట తాండూరిగ శాధిప-ధీరానుచిచారా - గంధీరావరమీరాపద-
హరుతై ననుత-చారములనుచే-కోర్కామొక్కె-రా ధరితాతతకిట- తద్ధి-
మికిటతద్ధిమిధిమితయుగంతకదధిగితోం|| ... విభు||

సరస్వతీప్రార్థన.

చ|| తాలితలవాకిటనైలగులోయజనేత్రిగ నాస్మతాకపీం | ద్దు
లకులసత్కవిత్వములుతోడుత్పచ్చితి నాదువాక్యస | ల్లలితకురందధార
ప్రబంబుగనీకృతగల్గజేసిన త్ఫలమియ పేదయావతివిధాన్యసతి సుకృతన
రస్వతి|| ... *
దరువు - నీలాంబరిరాగము - అదితాళము.

వాణిబంధరసకు- కేణీసై కత్త్రోణి-పీణాసంయుతమృచ - పాణీప
ర్షజ-రాణీపల్లవ-పాణీయోవాణీ|| ... *
జంభశుంభరి - కుంభకోకభున - చింభకసమకుచ - కుంభయుగాంబిత-

కోకిలవాణీ|| ... యోవాణీ||

మణిగణభుచితకిం-కిణియుత మేఖల-యుగయుగసంకుల - రణితసుమధ్వ
మ-పల్లవ పాణీ|| ... యోవా||

నిలలతలాందిత-కుటిలకుంతలావృత - నటితమోహనాకార- చట
ముఖశోభిత-పల్లవ పాణి-యోవాణీ|| ... యోవా||

తారహరక-భ్రూరపటిరతు - మారకీర్తిలం - దూరిపురీశ్వరి-పల్లవ
పాణియోవాణీ|| ... ర||

జరి|| తధరియుశాంతరి-తకిణురుకిటతకు - తక్కధిమితద్ధిమి - తకి
ణురుశాంధిమి- నాణిమైనమృదు-వాణిజలదసకు-వేణీసై కత్త - శ్రోణీప

ల్లవ-పాణిచతుర్ముఖు-రాణి-ధణతద్ధణ|| x

వందేభారతి-సుందరాంగియర-విందనయనమము - దయజూడవె-
దించడిందధరి కుంధత-కిటధరి - శారదాంబతో-హూరీశ్వరి-నిను-కోరికల
తమన-సూరనుతించెద-తారి త్తరిధి త్తధిమితకిటతకుదధిగిణతో-తధిగిణతో-
దింగిణతో-వల్లవ పాణి|| ... .. యోవాణి||

జతి || తధరి-యుతాంతరి-తకిణుయుంకిటతకు- తక్క-ధిమిమితధిమి-తకి
ణయుతాంతి-నాణేమయినన్మృదు-పాణి-లదనమ-వేసే సై కత - శ్రోణివ
ల్లవ-పాణిచతుర్ముఖు రాణిధణశ్శణవందేభారతి -సుందరాంగియర-వింద
నయనమ-ముంద-గుజూడవెదించడిందధరికుంధతకిటధరి - శారదాంబతో-
హూరీశ్వరినిను - కోరికలరమన-సూరనుతించెద - తారి త్తరిధి త్తధిమితకిట
తకుదధిగిణతో-తకుదధిగిణతో- తకుదధిగిణతో- తకుదధిగిణతో-వల్లవ
పాణి|| ... .. వోవాణి||

క|| అనిష్టదేవతాస్తు | లొనరించియుహషణ మొదవనున్నత
కవులగావినుతింపుచురుక్మాంగద ఘనచరితమునభల వెలయు గారచి యి
తు|| * * * * *

క|| మునుశుకయోగివరీక్షే | జన్మపాలునకమ్మత మొనకుసరినినిను
పించినరీతిజెప్పెనీకథ | ఘనుడగునీ పాపరాజకవివరుడెలమి|| *

కథాప్రారంభము.

క|| పురములమేలగునతికా | పురమునకుసాటియనగ బుద్ధిమునకు
గా పురముగుచునలవిదేశా | పురముంజెలువొందె సకలభూపవినుతమై||

ఉ|| పచ్చలరచ్చలంపుగుబంగరురంగుమెరుంగుగోడలకా | మచ్చుల
xచ్చులంపనరుమాడలమేడల జూడవాడల | స్పచ్చముమేచ్చుచి తగుల
సందమునందముజెలగుసుమల | స్పచ్చగులెచ్చుగాబొగడ నప్పురిమెప్పు
గదిర్చువేడుక|| ... .. *

సంధివచనము.

ఇద్విధంబుననొప్పునప్పట్టణంబును సకలజనసమ్మతంబుగాబరిపాలనం
బునెయుచుండిరుక్కాంగదరాజేంద్రుండొక్కనాడు సకలభూషణభూషి
తుండై సకలమునిగణవిద్యుజనవరివృతుండై సహస్రశేవచ్చుసమయంబున
చోలుచారివేషకథ.

శ్రీపనమానిదలచుచు నేవకులంబిలుపునునుచుజెప్పినయారాజా
వనిపాలునిభక్తుడు । కేవలమత్యయపుడుచిత్రగ్రీవుడువచ్చెన్ ॥ *

దశపు తోడి రాగము - ఆదితాళము.

భజరే శ్రీకృష్ణం హేమానసభజరే శ్రీకృష్ణం - పభజ - రే శ్రీకృష్ణం - కుజసవి
భీష్ణం త్రిజగత్త్రివంశీప్రసాదం ॥ ... .. భజరే ॥

జలధిహారం సత్యోగానం - కలుషవిచారం కాస్తుభహంగభజరే ॥
నీలసంకాశం నిజకంఠభూషం - లనేత్రమత - పాదమధికం ॥ భ ॥ ౩

దీనసంకటం - దానవశీతుం మూనితలొడహారి - మందిరాభ్యుదయం భజరే ॥ ౪

చిత్రగ్రీవుని - మాటలు.

ఆహాయేవరోయి - ప్రధానోత్తములారా - ఆహాయేవరోయి

దండనాయకులారా - ఆహాయేవరోయి పారాణికులారా - ఆహాయేవ
రోయి పండితులారా - ఆహాయేవరోయి - సేనానాయకులారా - ఆహాయేవ
రోయి పరిచారకులారా - ఆహాయేవ ప్రధాన - మండలిక - సామంత - ద్వార
పాలక - అపసగక - గడియూరక - ఆలవట్టక - రజక - వస్త్ర - చేదక - అడియాలక
ఫణిహారక - శుభగక - పటాంతలస్వగ్ధకారక - ధక్కిక - లోహకారక - త్రవుకా
రక - కులాలక - దారుకారక - శిలాభేదక - వస్త్రకారక - ముంగిళ తాళధర - నా
ట్యకారక - శ్రుతివారక - పరిహాసక - మృగయాభాసస్వగ్ధజక్రగోరక
అశ్వశిక్ష - గజశిక్ష - గ్రజాల - మహేంద్రజాల - గారుడ అగ్నిస్తంభన - జల
స్తంభన - భక్తిస్తంభన - వాయుస్తంభన - పరకాయప్రవేశవీరు మొదలు
గాగల జెప్పి దిలెంపదియొగంబులవారుకొలుపున నాజరుగానుండవలసి
నది - తరణివలె శోభింపందైన. సకలరాజాధిరాజరాజ పరమేశ్వరాష్టది

గ్రాజమనో భయంకరుండగు రుక్మాంగదపాద్యభౌముండు కొలువుకూ
టంబునకువచ్చుచున్నాడు-యెవ్వరెవ్వరివాసస్థలంబుల బహు హెచ్చరిక
లతోనుండవలసినది|| ... ..

రుక్మాంగదమహారాజు.

సభకువచ్చుట.

దరువు మధ్యమావతి. అదితాళము.

శ్రీవరాచ్యుతకృష్ణాహరే మాంపాహితౌ శ్రీశ్రీవరాచ్యుతకృష్ణాహ
రే-పాభావజజనకను-రావన మునిజన పావననుతనం-జీవనమాధవ||శ్రీ|| ౧

పారసనేత్రభ కప్రో-మా-కాసుభభూష-వారిధిశయనమ్మదుభావ-శా
వతననక-సనందనవందిత- మేరుధీరసం-సారదయాకర||శ్రీ|| ౨

నందనందనదివ్యరూపా- భూషకలాభ- సుందరనరసింహరూప - మం
వరధరముచు - కుండవరదపా - నందమదననత - సుందరవిగ్రహ||శ్రీ|| ౩

శ్రీరదపాణిమేరుధీరా - వార్ధిగంభీరా - మారజనకసుకుమారా -
కారణపురుషసు - రారిమదాపహ - నారాయణతోం డూరిపురాధిప||శ్రీ|| ౪
హరినారాయణ-చరధ్యానము-అరయగజేసిన-నరవరులకు-దుర్ద రమగుపా
పము-హరియగుశ్రీహరికడతేచును-తాంధ్యికిటకతాంధ్యిశక- తథి
మితకిటతతక-తకర్షుకుకిటతక-తక్కు-కుకా-తరి రేకుకుకాంత- తథిమిత
కిటతరి-వారిజాక్షతోం-మూరిపురీవరదపాల- వేణుగోపాల - సుతిశీలకరు
కాలనాల- కిటకతాకుతకిట- తక- తథిమితకిటతక-తథిమితర్షుకుతకద
ధిగిణతోం||శ్రీవరాచ్యుతకృష్ణాహరే|| ... .. *

గీ||కవిధంబుననరుదెంచిహతులుబుధులు - సచివభృత్యులుగొల్వగా
సభనుజేరి- పావనమనస్కుడొదిత్రగ్రీవుఁజూచి- వత్స-సంతోషముబొం
గపారివుండు|| ... .. *

రుక్మాంగదవాక్యము.

అక్షయోరిదిత్రగ్రీవా - యేమయ్యాప్యామీ-

కృషీరిదిత్రగ్రీవా - కారణగురుడైనను ప్రకాశవశిష్టా! ధీరతనటకు

స్వగమే - రారమ్మ నిపిరిదిరమ్మ రాగముమీరగ|| ... *

అహాయోరీ చిత్రగ్రీవా - మనకులగురుండై నవశిష్ట మహామునినిరుక్మాంగదరాశేంద్రుండు ఓలుచుకొనిరమ్మ స్వాడనివీన్న వించి ఓలుచుకొనిరార చిత్రగ్రీవునివాక్యము-

మందిరిబుద్ధిస్వామీ - తమయాజ్ఞప్రకారంబునంజనిమనగురువులనుపిలుచుకవచ్చెచున్నానుమహారాజా|| ... *

గీ|| స్వామిహాసీంద్రతండప్రణామమిదిగొ - చేసిసాడదయ నమీకుశిష్యవర్యుడై నరుక్మాంగదుండునుపహామెదవరమ్మటంచనిన్ను పెరమ్మ జేవ

వ || అహస్వామీమీశిష్యుడై నరుక్మాంగదరాశేంద్రుండుకొలుపుకూటంబునసకలభరివారసమేతుండై కొలువుండి - దేవరవారినిఓలుచుకొనిరమ్మని యాజ్ఞముచ్చినారుతమరువిజయంచేయవలెనుస్వామీ|| *

వశిష్టమహాముని వాక్యము|| అహాయోచిత్రగ్రీవ||

క || వచ్చెరరాజుగుడిశాన:- మీచ్చెదగడుజేగముగ నున్మిప్పులుదానుగొన్మిప్పుండంబుగజనములు- ముచ్చటగానున్నవారెమురహరికరుణ||

వ|| అహాయోరీచిత్రగ్రీవా - జాగ్రతగావచుచ్చున్నానుమీరాజుగకు విన్నపము చేయుముయోరీ|| మందిరిబుద్ధిస్వామీ|| ... *

వశిష్టమహాముని.

రాజుసభకువచ్చుట-

దగవు- మాంజి-అనిశ లేము-

హరిహరిభరమా- నందముకుండ. శరణాగతగ-క్షరగోవింద హరి|| ప- నీరదకాయా- నిగమోపాయా- క్రూరదనుజహర- తారవిలేజా|| హరి|| ౨

నిరుపమతూరా- నిగమోధారా - నరహరికరుణా - కరసురవందిత పందితవేషా- భక్తోల్లాసవే- దండవరచక్రి-తొండూరీశ || హరి|| ౩

రుక్మాంగదవశిష్టవాక్యములు-

అహశరణుశరణ య్యామద్వంశగురూ - దీర్ఘాయుష్షంతడవై వధిశాన్తి

యిరుక్మాంగదా || మనవిచేసెదనువినుండయ్యాస్వామీ || యెటువలెనోయి
రుక్మాంగదా || ... .. *

దరువు-సౌరాష్ట్రరాగము-చాపు-తాళము-

వ్రతము సేయవేడ్క-గలదుహితవుగామానీంద్రవిష్ణుమతముగానుం
డెడునానువ్రతము దెల్పవే - మానీంద్రా - వ్రతము దెల్పవే || ౧

వ || ఆహస్వామీవిష్ణువునకుబ్రీలికరమైనయొక్క- వ్రతముచేయమన
సుకలదుప్రతమేమోదెల్పవలెనుస్వామీ ||

దరువు-సౌరాష్ట్రరాగము-చాపు-తాళము-

వ్రతములకుమేటియైన - వ్రతముదెల్పదశేకాదశి - వ్రతమువిష్ణుమత
ముగలదు! వరింపవయ్యా-రుక్మాంగదవివరింపవయ్యా-

వ||ఆహవోయిరుక్మాంగదాచెప్పెదవినుమోయివ్రతములలోననుస
తమేకాదశి - వ్రతముయొక్క-వైనదిగనుకనట్టివ్రతముసేయ మోయిరు
క్మాంగదా- దరువు-

యెటులసేయవలెనోదాని - నెరుగజెప్పెమానీంద్రా- స్వప్నము
గావివరించిబుద్ధిదిటముసేయవే - మానీంద్రా||దిటముచేయవే ||

వ || ఆహస్వామీవ్రతములలోపలనెక్కు-వైనవ్రతమేకాదశివ్రతమున
ఆజ్ఞయిచ్చితి-ఆవ్రతమెటుచేయవలెనోవివరింపుముమహాత్మా ||

దరువు-

దశమియోభుక్తమేకాదశియునిద్రాభోజనము- విరదముగాలేదు
యలద్వా- దశియుపారణసేయవలయు || ౧

వ||ఆహయోయిరుక్మాంగదాదశమియోభుక్తంబుశేకాదశిజలపా
నవైనతేకయేకమనసుచేతనిరాహురులై - పగలువిష్ణుర్తనలుచేయుచు
రాత్రిజాగరణమొనరించి-ద్వాదశిసూర్యుడయానం తరంబునబ్రాహ్మణస
హితంబుగాభోజనముచేయవలయునోయిరుక్మాంగదా ||

ఆహస్వామిమనవిచేయుచున్నానువినుడయ్యాస్వామీ || యిక్కడ

చోయిరుక్మాంగదా॥ ... *
 ... *
 ... *

రుక్మాంగదవాక్యము.

ద్వీపద.

వినవఃస్యమునినాథవిన్నవంబొకటి - కనకాంబరుం డైనఘనవిష్ణువ్రతము- తెలియజేసితితిటుతెలివిరంజిల్లు. లలిమీరనీవ్రతరాజంబునకల-జనసహితంబుగానల్పగావలెనొ - యనుపూలముగనీనె యాచరింపుదునొ వివరింపసేసాను వేడ్కగంజల్ల-నవిరళంబుగనునీ యాజ్ఞ పాలింతు॥ *

వ॥ అహహాస్యామితమరుప జేశింగినయేకాదశీవ్రతంబు నేనొక్కరుండనేజేయుదునొనా పుత్రమిత్ర కళత్ర పురజనసహితంబుగాజేయవలయునోతెలిసేయుచున్నామీ॥ ... *

చినచోయిరుక్మాంగదా॥ ... *

వసిష్ఠవాక్యము.

ద్వీపద.

విచుయురుక్మాంగదనినఁగతునీరు-ఘనహరిరాసగ్రమమును తెలియ, సర్వజనానేకసహితంబుగాను నిగ్వహించగవశనీవ్రతసప్త- శిశువులు పాలను నేపింపదగదు - వసువులుకసపులభక్షంపదగదు - సింహంబుముపనాన నిష్ఠతో సరియు-సీమారాప్రజలెల్లనిటులుండవలయు-నీరీతివ్రతసాతమెలమి తో? నగారామముపమెచ్చినాకపదంబు- ద-రు నే యనిదిమదితద్వీంబుగానప్రియముతోగానింపు పృథవీశతిలక॥ ... *

వాక్యము.

అహాయోయిరుక్మాంగదాయీవ్రతంబునీపట్టణంబు నంగలసకలజనయుతంబుగాజేయవలయునొక్క సందభంబు గలదు అదివివరించెద శిశువులకుపాలుసోయకవసువులకుగ్రాసంబులియ్యకస్వజనోపవాసంబుగావించిననారాయణాధీశమగుదాన హరిసంతోషితస్వాంతుండైనా కపదంబునిచ్చుచోయిరుక్మాంగదా॥ ... *

మంచిదిబుద్ధిపావీ॥ ... *

రుక్మాంగదవాక్యము.

క॥ అనితెలుపగరుక్మాంగదు । డనుమోదంబొడువ భటులనందరగని
యీ ! ఘనకార్యముసాటిపుడు । మనయూరిజనుల్ విసంగమక్కువ
మీరక॥ * * * *

క॥ ఆహా యోరిచిత్రగ్రీవా మనగురువు తై నవసిద్ధమహామునియాజ్ఞ
యిచ్చినప్రకారంబునమనపురంబుననందరికి తెలియచేయవలెను గనుకప
శుశిశ సహితంబుగా సర్వజనులుపవాసంబు చేయవలయు ననియునట్లు
చేయనివారినిగాజ్ఞచేయనొనరియు సాటింపబంపరామోరీ॥ *

మంచిబుద్ధిస్వామి! ... :

చిత్రగ్రీవునివాక్యము-

దరువు- శంకరాభిషేకము-అటకాశము.

జనులారవినుడిమా-జనపాలకుడువ్రతము-సలిపినాడు-నమ్మినచిత్తి

యుపవాస-ముననుండుమనియ-మించినాడు॥ ... జ*

పాసగగ బాలుగ-కళనమునువారు-పోయిరాదు వేగ॥ ... *

విశదముగాను బశుభలగగడి-వేయరాదు॥ ... జ॥

జశమినాటొక్క-తరిభక్షణనేయ-ధర్మమయ్యా-యేకా-చరినాడుభక్తి

ని-రశనముతోహరిని-దలచగయ్య॥ ... ॥జ*

వినుడిద్వాదభిభో-జనమువిప్రులకుగా-వింపరయ్యయిటు చేసిన

వారినిమెచ్చి-శ్రీహరికృప-చేయునయ్య॥ ... ॥జన*

చేయకుండినరాజు-గిషించుమిమ్ముల-సిద్ధమయ్య-భావమీయెడలొం

డూరి-విష్ణుదేవునకిది-యిష్టమయ్య॥ ... *

జలి॥ తథణాంతకధరితరుణులుతక తరుణుకుధణ తకిటతరి- నీరదాభ

శరీరకః-మం-దారవై రివిదారవేదో-ధారసత్యాధార-మంతర-ధారణా

చ్యుతధీరనుతతో-డూరిపురనువి-హారశ్రీహరి-తాంతరుణుకిటతంతు

ధిక్కిట-ధణతధరికరితగణాంధరి-తకిటతకితక-తరుణుకిటతకధిమితాధి

మితకిటధిగిగిధో॥ ... .. *

గుత్తాంగమందు సర్వజనసహితంబుగ-

ఏకాదశీవ్రతంబునుపుట.

ద్వి॥ ఈరీతివ్రతనిష్ఠునికుల్యేర్పరుడు - నేరుపునుంగ నెరవెడలకొ
నుచు - సంవ్యాసభీ జేవినయు ట్టడగుచు - సంధ్యావిధులనుసలుపుచు
మూడుపాదంబులనుధర్మపర్థతివిడవ- మోదంబుతో రాజ్య మోహంబుప
లన-ధర్మమాగలంబు గాదనభృత్యజనుల- నిర్మలమతితోడ నేలుచునుం
డె - నిలమిడ నెలకుమూడిప్రవహములు - ఫలములవేలయుచుబహులుజూ
తి పయిరముతో లేవనువసుధలోపలను - నయమాగలమున నుండునవసరం
బుననుమరజనుల నిష్ఠమైభూముల మిందు-నెరపినఫలములుండయుయుం
డ నియ్యవ్యుగములనెనసిభక్షింప-చయ్యెడభయ భక్తులలరుచుజనులు
రాజగృహమునకు దయమునవచ్చి - తేజంబుగనాడిదృఢమతి నేక - భ
వంబులో నొచ్చి పాథకవసుతుని - నేవయునొనరించిస్థిమతిచరిగి॥

సమస్త జనుల వాక్యము-

క॥ దండమూర్తి గుత్తాంగదా దండమురిపుమ విఫాలధ్నుశీలా-గం
డమునజ్ఞనబోలా॥ దండముసూర్యాస్తయూభితలంకశంకా॥

ఇదిగోవది వేలదండములుగుత్తాంగదమహారాజా॥ *

గుత్తాంగ వాక్యము -

వడి-ల్లగోయిసజ్జనులారా॥ ... .. *

జరుల వాక్యము-

గీ॥ స్వామిచిన్నపంబున వృద్ధుగంబుల । బాధకొర్వలేముహుగమీరు ।
వేటలాడిమదిగివేస బాం గా । వలయుసార్వభౌమవలసినటుల॥ *

గుత్తాంగద వాక్యము-

వ॥ అహో యోయిసజ్జనులారా॥ వై శంబుగా వేటసన్నాహులువచ్చి

మృగబాధనివారిండుచున్నానుపాండోయీ॥ ... *

మందిదిబుద్ధిస్వామీ॥ ... *

అహోయోరీచిత్రగ్రీవా॥ యేమయ్యాస్వామీ॥ ... *

సీ॥ మంత్రులనంపరిమ 'యాచరద్వంపు'పైనంబు శేయుముభటజనముల
దండనాధులకునుపండిగానెరుగింపు సామంతవరులకుప్రేమచెల్పు । బంధు
జనంబులబహు వేగరప్పింపువిలుకాండ కెల్లనుచెరియబల్కు । సారమే
యములనపారముగాగూర్పు బిరులశూరులవేగబిల్వ । రాజతంబైనసైం
ధవరాజమిటకుచెమ్మవేగ మెనిటకుపైనమ్ము గమ్ము-పరగనరకుకొల్వులలో
పరికిచెమ్మ - సాహసముమీరసటాడజనగవలయు॥ ... *

క॥అనుమోరుపరిచిముదిమునఁ ఘనమగరుక్మాంగదుండుకను వేడుకచ
య్యసభూషణౌంబరంబులు । కనుటకుబ్రుచుమావహిల్లగా ధరియించె॥

రుక్మాంగదుండుకొలుపుకూటంబునకువచ్చుట-

దరువు - ఆతాణ - ఆదితాళము.

కొలుపుకూటము జేరెనేపుడు-రుక్మాంగదుండుకొలుపుకూటముజేరెన
పుడు॥ప॥ విలసిల్లెమ్మగమద-తలకమళికమున- వెలయగభటనల- కలకలర
వములకొలు॥ ... ౧

పటుతరమైనవాలుపట్టి- సిద్ధాయువుపట్టి కటకాంగళి యుకములుపె
ట్టి-భటులునటులనం- స్ఫుటగతిచెటులత - నిటలఘటివకర-పుటులైవేమొ
క్కగ॥కొలుపు॥ ... ౨

ధ్వజీసురోత్తములుడివితివ - కొలుపున్నభూ - ధవులుతనుజేరినతి
యింపఁ గరుడతరగముర- హరకరుణాకర-నరహరియనిసం - న్నగణశేయు
చుండ॥ కొలుపు॥ ... ౩

సాసాములునటననేలు - కంచుకులుతను - పరిబరాబరులనే
లు । వారిబాడ్డ లొండూరి విహువు - రారి వినుతయ్య - సాచెరు-
నెన్నుచు॥ కొలుపు॥ ... ౪

జతి || మిత్రనయనకవి- మిత్రగర్వితా - మిత్రహరణ - గ్లోత్రజేవ
 కీ - పుత్రనాటక - సూత్రరై వత - గొత్రధరణనిను - కుదురుగడలచిర్ముం
 తణకిట్టకర్ముఃతరికిట్టకనంపనంపనాకుంబొకిట్టక - సారసాక్షతో - డూరి
 పురీష - పాలవేణుగో - పాలసురాదితతథితాంతైతథితాంతకతాదైతక
 ధత్తభూపిం - దిందంతకధాధిట్టకధాధిట్టకతతకతధిమిది మితధిమితకవధి
 గిణధోం|| కొలుపుకూటము సే రెనపుడు|| ... *
 గుత్తాంగగుని - వాక్యము.

క|| ఈవిధమునజనిచిత్ర|| గ్రీవాయిబురమ్మటంచుకృపతోసనియె- నే
 వేగ వెటకెనెలె || రావలయును సకలభటులురథసముమీరి|| *
 ప || ఓరీచిత్రగ్రీవాజుగ్రతగావేటలాడిపోవలయునుగనుకసమస్తప
 రివారంబులంబ్బించరాదోరీ|| ... *
 చిత్రగ్రీవుని- వాక్యము.

ఓస్వామీతమమాజ్ఞ ప్రకారముసమస్తజనులు కొలుపునగుపచ్చియు
 న్నారు స రాకో|| ... *
 గుత్తాంగడుండువేటకుపోవుట-

ద్వీపక-

అనిల్య-గుత్తాంగవాఖ్యవిభుండు - తనతేజనక్కికతైశమునుకొడి
 గి - నడుసువిగించియూనంబునేయించి - కడుభీకరంబైనకత్తిర్ముఖే పంది -
 భేరిమృగం గాదీప - ధ్వనులు - భోరుకొల్పుటకునుభవిపెల్లగిల్ల - చామీక
 గప్రసాద్రిత్రహే - తోమరముసలబంధుకరవాల - పరశుపట్టినములు
 భటులుచేబూని - యరుదుగాదనుగొల్వొధికరోషమున సారమేయంబా
 దిజంతుజాలంబు - లారయనడువఘోరాటవిజొచ్చు-సింహంబులనుజూచి
 చేవాలుమాచి - గహ్వరంబులదూరగానుగజ్జించి- పులులనుబోనీకపొద
 రిండ్లుదూరి- కలగికులంబుగాగూల్చియదల్పు - సూకరంబులబట్టినుడివడ
 గొట్టి భీకరమృగములవిరంబులణచి- జంబుకములద్రుంచిచెమరులనొంది

శంబరంబులజించిచండతమించి- వేటసన్నాహంబువేడ్క-చాలించి- వాట
మానుద్యానవనికేగుఁచి-బడలికల్గిర భూపాన్నుపై పేరి- తడయకనిర
లోదకములద్రాచి- భాసురతోఁడూరిపట్టణాధిపుని- వాసినీరగచాల
వర్ణింపుచుండె|| ... .. *

యముండుబ్రహ్మ సభకుపోవుట -

క || అసమయంబునశమనుడు | భాసురముగదున్ననెక్కి పటుకింకరు
బుఁ|వాసిగొల్వగనాకమ | లాసనుసభజేరవచ్చెలావణ్యమునఁ||

చరువురాగం - ఆరభి - అటతాళము-

దండధరుడువచ్చెను- బ్రహ్మనుజూడ-దండధరుడువచ్చెను|| ప|| దండ
ధరుడువచ్చెను-ద్దండముతోడబ్రహ్మండమునజనులెల్ల-గుండెలలిసిచూడ
దండధ|| ౧

దండపాశములు- దండిగాధరియించి- మెండుగగింకరు- లండజేరికొ
ల్ప||దండధ|| ౨

రంగైనతుండూరి-రాజీవాత్మునిభక్తి -పొంగిచెలంగురు-త్మాంగదుక
థచెప్ప||దండ|| ౩

యముని- వాక్యము-

క || శరణునురాసురవందిత|శరణురమాపతిరుమార శరణునునేశౌ |
శరణువత్తుఖిరూపా| శరణుకృపావేశశశ్యజనసంకాశౌ|| * *
స||ఇదిగోపదివేలవందనంబులుమహానుభావా|| ... .. *

బ్రహ్మదేవుని - వాక్యము-

దీమాఁయుష్మంతుడవైవధిఁల్లవోయివైవస్వతా-యేమిపనికైచ్చినా
వోయిశ్మతాంతా|| ... .. *

యమునివాక్యము-

మనవిచేయుచుగ్మానుదినడయ్యాస్వామి- ... .. *

ద్విపద.

విసవయ్య నేశేయు విన్నవంబొకటి - కనినదివినినదిగాడిట్టినింత - తగ
నిగులంకల్కిధైర్యమానపడు - అరుదైనరుక్మాంగదాఖ్యుడొన్మృపతి - పరి
పూర్ణుడై విష్ణుహారములనమ్మి - హరివాసదవ్రతమధికస్థ్యక్తి - తానునుజే
యుచుధరిపాటింప - గానునువ్రతస్థగల్గివేడుకను - గావింపబశుశిశు
కాంతలతోడ - వేవేగవైకుంఠవీధులయందు - శ్రీహరియుక్తులైస్థిర వైభవము
ల - నూహచేసున్నవారుచితమటయ్య - ధారుణిరుక్మాంగదాభీషవ్రతము -
నేరీతివైననుసలుసేయకుండ - జేయుచుకాదేనిచేప్పెదవినుము - నామెడ
దయయుంచినభిసంజాత - నూపాశమీదండుమీకింకరులను - నేపారక్షి
నుమెలమితోనవు - సేనుతపంబునకేదెదనయ్య - ... *
బ్రహ్మదేవునివాక్యము.

అహోయోయమధ్దురాజా - నీవుచింతనేయవనితెదు - నీమహా
నుసారంబుగాకార్యంబునెరవేడెదనీపట్టణంబునకుంబోయి సుఖంబుగా
నుండుమోయివైవస్వతా|| ... *
చ|| అనియిటుబ్రహ్మదేవుడురయంబునయోచనచేసి సర్వమోహన
యసమాస్త్ర మోహితవిహారిణి సుందరదివ్యకన్యకా | జనజితమోహ
నానితికళించుమత్స్యగ్రంథజేలంగుమోహనియనునొక్కదానిస్మృతి
యొచ్చె బ్రహ్మత కేఁగిరిగ్గ|| ... *
ప|| భగ్విధంబునన్మజయించినయా కన్యకమదనుండొరబెరికి - రూపి
పించినకరుకుదాణంబువలెనిలువంబడిదండప్రతాపంబులూచరించి తండ్రీన
స్మరింపించినకాగ్యంబేమియనినధాతయట్లనియె|| ... *
క|| తరుణివినురుక్మాంగద | ధరణిపుడేకాదశీవ్రతమునేయగనీ | వర
యగ్నావ్రతదినమున | సరసగతిగూడిరమ్మనమనుడుమెచ్చె||

ప|| ఇట్లుచతుర్ముఖుం డెరుంగించిననమ్మె హిసీదేవినవయావనా
రంభసంభూతురాతై రుక్మాంగదుండువేటాడి వసియించియుండినయు
ద్వానంబునుజేరి|| ... *
... *
... *

ద్వీపద-

శ్రీరమ్యగుణధామశృంగారసీమ- తాఁగ్యమోహనీతరుణీలలామ- చం
దనకల్పాశ్రయహితోదకముల - నందమాజలకమింపలరగాజేసి - జలతా
రుమొగ్గులుచక్కగాదీర్చి - సిరిమించుతెలిపట్టువీరధరించి - జంటిమొగ్గుల
చేతజతగూర్చియున్న - కటికింపగుర్రకయ్యదానుగొడిగి-కురులుదిక్కె-
డలింగికొప్పననుచి - చురుపగపుబిరులుప్రేమయొనర్పదాల్చి-యరచిం
ద్రుసమముగానందమానానట - గరిమకుంకుమబొట్టు కలికితొట్టి - మె
రుపుతీగెనదల్చుమెలతనెమ్మన - వరిమళగంధంబు బాగొప్పబూసి - వన
జంబులనుగేరువనితకన్నులను- పుసుగుకాటుకరేఖపొసగగాదీర్చి- సీమం
తపీఠిపైచెలువగ్గలింప - ప్రేమపాపటబొట్టుఁజేయములుగుల్మ - రాకడి
యునునవరపువప్పదాల్చి - వీకగేదగిలిందివీలునమర్చి - శ్రీకారముల
మించుచెలియకల్గముల - జోకరత్నములపంజులకమ్మలలర - బుగడలుబా
విలీల్పాలుపొందసొమ్ము - లగజితంబుగనిడియతిమోదమొదవ - పొత్తుకు
నంపెగబోలునానికమ్మన్నతుకెమ్మోన్దినెనటనంబునేయ - దరమునుందర
ముబోదరముకందమున - సరిపెణలడ్డిగెల్లరములుదాల్చి - కరికుం
భములబోలుఘనమచ్చాగ్రముల- నరునైనహారములరినటి-వ - నలిననాళ
ముబోలునాతిబాహుపుల- చులకించుబాజుబంతలుప్రకాశింప- పొలుపొ
దుకినలయంబులమించుచూస్త - ములకటకోర్తికంబులుచెన్నుమీర - సింగ
పునకుమనచెలగుమధ్యమున - రంగైనమొలమాలురహినిజెలంగ - మరను
కటారువీమలబారుగేరు- సుగతినూగారుభామరగతిగల్గు-నరటిస్తంభం
బులనందంబుగేరు- గరితపెంగొడలుబంగారుజాసింప- కమలగళముల
చెక్కడనంబుమించు- నలివేణిజంఘికలందమింపెసగ- చెలువైనతాజేటివి
ప్పలరీతి - వెలయుపదాగ్రముల్వీంతలుదేర - నడగిచుక్కలమించునఖము
లకాంతి - కడువేడ్క-బుకమిగిగంధంబుబుయ్య - కలికిపాదంబులగజలంది
యలు- ఘలుఘలుమనికాల్లకడిండుముత్తెరయ - వేడుకతోంహారివెన్నుని
దలని-యాడుచుపాడుచునటజేరవచ్చె|| ... *

మోహినివాక్యము-

దరుపు-సంకరాభగణము-అదితాభము-

జలజాక్షివిరహము-సైరింపలేనమ్మ-వెలదులార || పలుగాఢోయిల
కలుకులకేనోగ్ధ-భామలార- ... *
మదనునిదాడికి- మానలేదుగదా- మగువలారను-మైదగొంబలకుమది-

బెదరెనుగదా-యో-ముదితలార- ... *
చిలుకలరవములు-చురుగులై తోచెనే-చెలియలారి-యూ-మలయన

మీగము-చెలియిరవసేసెనే పొలతులార- ... *
గంగనతొండూరి-రాజీవాత్మునితోడే-సంబులార-రుక్తాంగదుజ్జా

వశే-సంగతిమీగుగతలార|| ... *
వడిచెలియలారాయీవిరహభంజనముమైతొచుచున్నది

రుక్తాంగదరాశేంద్రుండెచ్చటనున్నాడోమూపరమ్మా|| ... *
క||అంగవనీవెవతేపురుర్నాంగదుపేరైతివలుకకాగణమునునీసంగతి

యునునీపేరునుగంగులతెరవెడలిపలుకురాజీవాక్షి|| * *
దరుపు-నీలాంబరీరాగము-అదితాభము-

అంగసలారమీ-రంగజాసాటియా-శృంగారుడారు-ర్నాంగదుజ్జాపశే-
నేతాభలేను|| ... *

మగనుడుగేనగి-గంగొనినాయెడ-గుదుమగానుమది బెదరిచెదరె
నమ్మ-నేతాభలేను|| ... *

సుందరమగువాని-యెందుజూచెదనని - యందువదనలార-యందువ
చ్చిరినమ్మ-నేతాభలేను|| ... *

అండజగమనరో - తొండూరికృష్ణుని-నిండుమదినినమ్మి - యుండవని
చూచుదాక-నేతాభలేను|| ... *

ద్విపద.

విరమ్మచెలులారవిరదంబుగాను - భునమైననాపుట్టుకకనెరుగింతు-

నలినగర్జనకుమానసపత్రినగుచు-విలసిల్లుచుండగావిబుధులుమునులు.
 తేవతలస్వస్తిదేవులుసిద్ధు-లేవిధంబుననైననితినిమనుచు - మాతండ్రిసడి
 గినమదిపంగయించి-యూతస్వనెవ్వరినెలమివరించు - నాతడుపురుషుడీనా
 తికిననుచు - చేతోముగంబునచెప్పిపంపగను - నెవ్వరిబాంబెదవేతరళా
 డ్దనివ్వట్లిసప్రేమనెరుగింపుమనిన - భావించివారితోబద్ధితినికటి - దే
 వేంద్రునొల్లసుదివిజలనొల్ల - కిన్నగగంధర్వగీర్వాణయక్ష - పన్నగాదుల
 నొల్లపశుపతినొల్ల - భూలోకమునకేను బోయెదననుచు - లాలితంబుగబ
 ల్మిలావణ్యమెసగ - వచ్చిపట్టణములవరుసగానేనుజొచ్చిసుందరలయ్యు
 షోడశకళలు-గలిగినరాజ కేళిరులునులేక - కలకంఠిరోవినుకలిత లావణ్యు-
 డేలవసంతజగంతులిక్ష్మకన్న - నలకూబరునికన్ననబల్లుకన్న - కాప
 శేఖోన్నగిరూఢిసౌఖ్యముల - భూపాలశేఖరుపుణ్యచారిత్రు - తొండూరి
 కృష్ణునిలగకగొల్చి- నిండినమదిసుండునిరువమాకారు - డశదురుక్మాం
 గదుడనుపేరువాడు-పతగకులేశుండు ప్రకటబలుడు - నీవనంబునచరి
 యించునటంచు- పావనంబుగజూడవచ్చితిగదవె - యూహవిలాసంబును
 చితోక్తిగల్గు- మోహినియందురుముదితనాపేరు|| ... *

దరువు-నాథనామక్రియ- జంపెతాళము.

పోదాముపదలేయోయన్తు- వనము- మోదమెల్లనజూచి- మురియు
 డమన్తు||పోదాము|| ౧

వైత్రమానముగదవేకొమ్మ-మనము- చిత్రమగుపుష్పముల - చెలగు
 నోయన్తు||పోదాము|| ౨

శృంగారమగుఫలములను - నలరుక్మాంగదునిజూడగ - కడుమోద
 మునను||పోదాము|| ౩

అల్లతోండూరిశ్రీహరికి - మంచి - మల్లెపువ్వులుదేను - మనసాయెచు
 డికి||పోదాము|| ౪

వీలలు- కాంభోదీరాగము-అటతాళము.

కన్నెపొన్నగున్నాళార- చిన్నికృష్ణభక్తుడైన - మన్నెగొరనుజాడ
దేదటే-కదళులార- సన్నుతిందిమ్రెక్కుచున్నాను|| ... ౧

నిగనిగమెగయుచున్న - పొగడపారిజాతములార యగణితంబై నట్టి
తలార- రుక్మాంగదుని -వగగుల్మజూపలేరమ్మా|| ... *

రుక్మాంగమండు మోహినింగాంచుట.

క|| ఈనీతిసాగచుగుల్మగ! నారీమణిబాడినట్టిసయ్యగీతసుఖా! పొగ
ముమనసూరగవిని! యాయుక్తాంగదుడు లేనియతివనుజాడె|| *

ఉ|| మోనయంగమన్నధుడుచొక్కపు మోవినిగుల్లు గూర్చునా!
రాచముతుంటవింటనుచిరానధరించిగురించినే బానా! రాచకుమారుచిత్త
ముదితాళి జనించికలంగిసుక్కుచుక! నాచితురాసనుంబొగడి యాచైతి
చెంతకునేరియిట్లునుక|| * * * *

రుక్మాంగదనాక్యము.

ఉ|| ఎవ్వరికన్యవేసెనీ సీతేతలనీతలతండ్రు లెవ్వరే! యివ్వనభూమిలో
దిరుగ నీలనెచక్కెముక్కుగమ్మనీ! సర్వుమొగంబుజూచిననుగామదితాళ
గటాలమోహముక! నివ్వరే లెన్ద సూరసము నించుకతియ్యనిమాటలా
డవే|| * * * * *

మోహినినాక్యము.

ప|| అనినమోహినితనతోడిచేడిచుతోనిట్లనిమె|| ... *

దరువు- శైవ గాథగణము - అటతాళము.

ఎవ్వడెకొమ్మ యారాజేంద్రు- డెవ్వడెకొమ్మ- యెవ్వడేననుజూచిన
వ్వుచుమీసము-దువ్వమవ్వమున వ్రవ్విలుకాడేమో! యెవ్వడేకొమ్మ|| ౨

చందరుకన్నచే-నొందియందముగల్గ - సుందరాస్యముజూడ-నంద
ముగుల్మ-పి-డెవ్వడే కొమ్మ|| ... * * *

జగరిపదరినాతో- పలుకుమనెన్ననీ - సదయుడదే మోయా- మదిరా

శ్రీచూడవేళొమ్మ || ౩
 ఒంటిగజాచివా-ల్గంటులతోబల్క - తుంటతనములేల - దొరవై లే
 మంచిదే|| కొమ్మ || ౪
 సారసముఖులను-శిశిరిపలుకలొం - డూరికృష్ణునిజత - చేరియున్నా
 దేమో||యె|| ౫

రుక్మాంగదవాక్యము-

క || అనివల్క-గతాజేంద్రుండునుమోదముపల్లవంపనతివాటలుహే
 చ్చినప్రేమగలదున్నె | ననుఘానములేలకలయునుంగజుకళిక|| *

మోహినీవాక్యము.

ద్వి||ఇటులబల్క-గవినిహితమెత్తివెలయ- కుటిలకుంతలిజూచికొమ్మరో
 వినవెయోయన్తుయితనియురిఫ్లేరేమొ- న్యాయమాయుట్లాడనలిననే
 త్రులను-నెలతరోమగవారి నెరుగనినన్ను - పలు దెరంగులుగాగ బల్కుచు
 న్నాడె-యారాజుపేరేమొయిటకరా - చేరినన్నిట్లాడజెల్లునటమ్మ - పెం
 డెలిగానట్టిబింబాప్తిజూచి-యిండజేరుమటంచునడుగుటతగు-మగనెవారి
 మాటలుమరినమ్మరాదు - తగిలినకెనుకమెత్తనజాతుగమ్మ - పణతిరాజుల
 పొందుపాటింపతగదు గుణముతోజనుమరిగురిజెప్పనమ్మ|| *

రుక్మాంగదవాక్యము-

సోధి- నానము.

అనినమోహనిదినరాజేంద్రుండ్లిటియె||

ద్వి||శ్రీమాధో నుజియోఘనవేణి - యోమందగజయానయోభందర
 దన-యోకిరసెల్లుపయోచంద్రవదన - నాకళనెరుగింతుచలినదలెత్తి - యీ
 విదేశాపురంపేదెడివాడ - వేవిధంబులనైనవిష్ణునధ్యక్షి - నేవించియేకాద
 నీవ్రతస్స గావించి వెలయురుక్మాంగదాధిపుడ-వేటాడిమ్మగములవేడ్క-
 రంజెల్ల - వాటమాయూవనవాటికడరి - కాంతరోక్తిమ్మదుగానంబుచెవుల

వీరితో గావినిమారువేదనబూని- యిట్లువచ్చినిను జాడహెచ్చెదిరహము
కుటిలకుంగలి నాడుకోకెర బిజిల్లి -చయయించినన్నెలుతరుణీలలామి- న
యముగాలోంహరినరహరియాన॥ ... .. *

కింహ్లాము - శంకరాభరణము.

క॥ వనితానీడెవతెవెయి - వనితాపునశేరిమిగలవన్నెలిగియె-వ్వ
నితాపునసుఖమొండగ - వనితాయెటువచ్చినావో॥ వనరుహనేత్రీ - మన్న
భమో - హనచారుగాత్రీ-మనసీజునకీరవైనయూశుభ -వనములోబూజా
న్ముమీదను - గనికరము నీమనముననుబెన - గొనగలి నుఖమెనయుగా
తో॥ వనరుహనేత్రీ॥ ... .. *

మోహినివాక్యము.

క॥ ఏరాజవర్షులైననునే-రాజీవాడేతోనుగిటువల్కుదురా మా
రాజనేలుకొమ్మని - మారాజునినెనయదాక మారాహుజీరా - రాజులకి
దియుమేరాక్క గారా - కోరికతోమగవారుకోరిన - వారకాంతనుబట్టి
నటువలె- సారెసారెపునిటుల బలుకను - మేరయేమిమువంటివారికి॥ మా
రాహుజీరా-రాజులకిదియుమేరాక్కంగారా॥ ... ..

రుక్మాంగదవాక్యము.

*॥ కలవాడగుగలశీలము- కలవాడగువిష్ణుభక్తికలవాడనుసో - కల
మాటలేలగానో - గలకగోమోహములగలయ వెకొమ్మా-శృంగారము-
కలిగినభామ్మా - చిలుకలెగుగోకిలములలుకసా - గిలకిలస్వ - ములనుబలుక
గ-నలరువిల్లికిరుకుదుమ్మల- కలిగినామదినిలుపజాలను కలయజేకొమ్మ
శృంగారము- గలిగినభామ్మ॥ ౩

మోహినివాక్యము.

క॥ హరిభక్తిగలుగువారికి - హరిమధ్యలచనువులేనయ్యాయలక్రి-
హరియచటగువలెచ్చట హరిహరియ్యాచిత్రమేమి॥ హరిసమతెజా-రు
క్మాంగద-వరశృంగభోజి సరసగతినిటువనమునందును-దిరుగుచుండెడిసర

నిజాక్షుల- దురుసుతనమునబలుకతోండుారి - పురిహరికినిది పరుసదనమ
గు-హరిసమతేజా-రుక్మాంగద॥ వరన్మవభోజా॥ ౪

మోహివాక్యము-

సీ ॥ వనవిహారముసల్పవచ్చినకాంతలనిటువల్క-మీకుదిహితమదౌన
నుంచరందైనట్టి సుందరాంగులజూచి భ్రమజేంది యెనయుటపాడియాన!
యేమియెరుంగనిభామామణులమీదగామించిపల్కుటఘనతయాన! పురు
షులొద్దనులేనిపొలతులగనియట్లుపలుమాటలననికుభావ్యమాన! మనసు
తెలియకయిట్టిమర్తములువలుక! చెల్లదెవరికినిమనజెల్లెగాక! యెవరువత్తు
రొవిందురోయ నెడుభయము! లేకయిట్లాడమీకువివేకమాన॥ *

రుక్మాంగదవాక్యము.

సీ ॥ కలకంఠినీదుపల్కులువిన్నయదిమొదల్చిల్క-పల్కులునాడుచె
వినిజొరఘ! కనకాంశినీశేహకాంతిజూచిన వెన్ననీతీవలనుజూడనింపుగా
దు- వనితనీ మాముకన్గొనినదిమొదలుసోమసిజూడగానాకుమనసురాదు.
ఘనవేణినీమంగమనంబుజూచినహంసలతిలకింపనలవిగాదు - నిస్సుజూ
చినవెడలింటిమన్నగొరకు - మోహమెందును గదపెయోమోహనాం
శి-తరుణినీమోచితేనతోచిప్పిడిర్చి - సరసమొదవగగతికేళనలవగదవే!

మోహినీరుక్మాంగదులవాక్యములు-

దరువు- శంకరాధరణము- ఆచితాళము-

మో- అపురాయారీతినాతో- నందురామీవంటిదొరలు పారులీమా
టవినిన ఒకపకనగర్- ౧

రు- సగిన నమామెనునీమ - నగు మోముముద్దులు వెట్టి- వగలాడినా
తో బొంగనే- వంటి పాటున- ౨

మో - ఒంటిపాటుమూచి నేని-యుద్విలోగ్రడింపుచుండ జంటకురమ్మ

నేవేమి-తుంటతనమున. ... ౩

రు-తుంటవిల్లువారి కేను-నొంటినుండజాలమోవి - వంటనొక్కనీయ
వేమి పలుమాటలేల. ... ౪

మో-పలుమాటలుననునీవు - పలికేడురాజేంద్రునీవు- వెలదులునన్ను
జూచిన-యలుకనందురు. ... ౫

రు- చురుకగనీవుపల్కిన- పలరాజువారికోర్వనే - కలికిగుట్టలెదను
జేర్చి - కాగిలియవే. ... ౬

మో- కాగిలిచినితోరలి - కలయునట్టివారలేర-యాగడమ్ములుచేసి
నా-యండసోగు. ... ౭

రు- అండజేరిచెక్కునొక్కి- చండిగాగ్రీడింతుగాని-తొంఘాకృష్ణ
నితోజే-తొలగనీయనే. ... ౮

సంధి గీ॥ ఇటులరాజేంద్రుడనగ మోహనిముదంబు- జేంచేజక్కెని
కనుదజంతలేల- ననిమనమిదలసోసి యాగ్ధపాలు- నడ్డెకనుగొనగను
గనిట్టులనియె. ... * *

మోహనివాక్యము-

ద్వీపద-

ఓయిరుక్మాంగదయోరాజవర్య - న్యాయమాయిట్లాడనాతోడనీవు.
సూర్యవంశంబునసొరదిజన్మించి - యార్యులుగొనియాడ నానూతికెక్కి-
జగతిలోదమయిచ్చజరియించునతుల - వగునీయగనిటుపచ్చిపాప్తునెడ
వెన్నడునాముఖమెరుగవునీవు-నిన్నిదందంబులహితపువల్కి-దవు-కంటి
కింపైనచక్కనిగుమ్మననుచు-గంటుమాటలబ్రాద్దగడివెదవేమి - వరధర్మ
పద్ధతివజ్ఞించియిటుల-బరభామినులపట్టబాడియేసీకు - నెందైనభామిను
లేలేంచిరాజు-పొందికగోరియింపొందగూడెదరు - గానినీవలెముద్దుకాంత
లజూచి- మానంబువిడిచిరమ్మనునృపులరే - యేలయావగ మాటలేలనా

తోను- లాలించిపల్కె ముఖమును- రాజులే యిటులదర్శించుచో ద్రో
య-భూజనులృడవంగఁబోవ కేతలపనసద్భవ సౌందర్యలాభ్యులును
రసికజులైనట్టిరాజవర్ణులను - కనితలు మోహించివచ్చి రేనియును - బనిదీ
రు వెనుకచప్పనజూతు రెలమి - గానతోండుూరిచక్కనికృష్ణుతోడు- మాని
నుతో రాజుల మదిసన్నురాదు॥ ... .. *

దరువు - మోహనరాగము-అటతాలము-

న్యాయమేమయ్య-రుక్మాంగద- న్యాయమయ్యా-కాయజబారికి-కా
యముసొలసిట్లు- పాయముకొంతల-పాయకయిటుదాయ॥నా॥ ౧
మగనాలితోడప్రే- మగ్గినివిట్లు మగడువద్దలేని - మగువల మొహం
వ ॥ న్యాయ॥ ౨
వనములజరియించు- వనదాతముఖులను-వనగుగనెనయభూ- వనకా
దురాజేంద్ర ॥ న్యాయ॥ ౩
నగరాజధీరమీ-నగరిలోపలనుట-న్నగరాజవేణులు-నగరాయీవగ
జూచి॥న్యాయ॥ ౪
శ్రీరమణేశతోం-డూరిశ్రీకృష్ణపద-శీరజములమది - నారాధించినదా
న॥న్యాయ॥ ... .. *

రుక్మాంగదచరిత్రము-

ద్వీపద-

ఓసఖమొహిని గౌరమందయూన- నీపాటివగలాడినందునుగాన-జెలి
యరోనిన్నజూచినయటనుండి-తలిరాకువిల్లునిదాడివోర్వ-జాలనునన్నె
లుసరసిజనయన- యీలాగుతమిరేప-హితమానెనీకు-నలినాక్షిదయవుం
చిననుగొలించి - పలుమలసొల యించి భ్రమలుగల్పించి - యుపరతినన
యించియూహలుబెంచి - నిపుణతవెలయించిటునమ్మలించి - మోచితేని
యలిచ్చి మొనగుబుగ్గుచ్చి- తామరొననుమెచ్చిప్రాధిమహెచ్చి- కూడవే

మోవేళకొమ్మజాగేల-వేడుకల్లన నేలవిహితమాబాల- భామకాళగజాల
బాలేందుఫాల- ప్రేమకూడవదేలప్రియమురాజేల-ముదితరోతొంహారి
ముద్దుశ్రీకృష్ణ-భవమునమ్మిన నాడభామాలహమ॥ * ❀

దరువు-తోడిరాగము-చావుతాళము.

రావేమోహిని-నీలిగిక్రాగి-శ్రీవేభామిని॥ రావేనినునన-మోవిహితకము-
శ్రీవేమోహమున-భావజుకేళికి॥ రావే॥ ... ౧

ఎవనెదగదియగ-ముదమునపదపడి-మనసునికదనము-గదియవదేమే॥
రావే॥ ... ౨

కలకలమనుచిలు-కలపలుకులగును-నల్లికిబెళికిమేది-కలపలపడెనే॥
రావే॥ ... ౩

చనువునచినయము-ననునినువేడగ-దనుకనికగమున-బెనగొనవే
మే॥ రావే॥ ... ౪

వారిజాక్షిమదికోరికలరతోం-హారికృష్ణదయ-మీరినుభవము॥ రా॥ ౫
మోహినివ్యాము.

ఉ॥ ఓకనిక్కాగ్రగణ్యోకళలూ సమించుచుటంచుబల్కియా॥ భూరమ
ణుల్ స్వకార్యపదభోగులుకామ్యలునూతనప్రియుల్॥ ధీరులకర్కశుల్
మమతదీనసుఖించినచుల్కజూగురిం॥ పారగమింతుగానిగెడబాంధునొక
ప్పడటంచుబల్కిన॥ * * * * *

ప॥ ఓరుక్మాంగదాగాజులు నూతనప్రియులునుహాకరినాత్ములు-అతి
రామకులు-తమకార్యసంగ్రహంబై నడిమొట్ట-చుల్కనజూతురుగావున
నొక్కవిన్నవంబుగలదునిమిషంబైననావక్కబాసుకయుంచుననిసన్మం
బువల్కినతమమనోనుసారంబుగామెలగెడమహాస్వామి॥ *

రుక్మాంగదవాక్యము.

చ॥ అనలుడుచల్లనైనచతుర్బలునింకినమేరుభూధరం॥ బునుసాడి
యైనశేషభణిభోగములొందినదిగింత నము॥ తునియలునెనచం దుడు

నుతో యజ్ఞమిత్రుడుతో వదప్పినా । మనముననిన్ను తాయననుమానము
లేలనునమ్ముమోహినీ॥   *   *   *   *   *

రుక్మాంగద-వాక్యము.

ఓ మోహినీయగ్ని చల్లనై ననుసముద్రములింకిననువే రువర్వతముపొడియై
నను - నాది శేషుడు ఘోషములు వంచినను అప్రదిక్కులుతునియలై ననుని
న్ను నెడతాయను- శడవునేయకనమ్మవేచెలి॥   ...   ...   *

మోహనివాక్యము.

గరువు-హరిహరప్రియరాగము-ఆదితాలము-

నమ్మితినిజమ్ముగకా- యమ్మనీదుసూమ్మ గానే-నమ్మితి॥ ఓరోరిసామి
నమ్మితి॥ ౧

తాళిమీరబూలవిల్లు-గోలలకునేదాళలేకను॥నమ్మితి॥   ౨

కోరికలగమారుకేళి-జేరిచుఖముజేదుటకునే॥నమ్మితి॥   ...   ౩

చారుతులసీహరుడౌతొం - డూక్ష్మశౌరితోడ॥నమ్మితి॥   ౪

క॥ అనిమోహనిపల్కినమం । తనమునతాజేంద్రుడలరితనచెలికని

యోదావనితామ్మదుతల్పముగొ । బృహదాంబూలంబుగంధములుగూర్చు
మనక॥   *   *   *   *   *   *   *

సీ॥ గంగిణీచివికెగోబంగారుమంచంబువైసన్నజాజులుపరుపుదిండ్లు । క
స్తూరిపునుగుబుక్కాపాడివరిమెళ గంధంబునించుబంగారుగిన్నె । సౌర
భంజెనగుపన్నీరుగంధపునూనెతోసినగిండ్లకల్పూరవిజెము । లలిరసంబు
లుమొదలైనఫలాహారములునమచివనవల్లెరముజెలంగ । కమ్మనైసట్టిశో
దకములచెంబునిరుగెలంకుల తాగుగానిపుగుల్క । గరిమవై భవములు
మీరగానమచి । లేజమలరగరాజుతోతెలియబల్కె॥   *

వృ॥ ఓస్వామీరుక్మాంగదరాజేంద్రాతమయాజ్ఞప్రకారంబున-జనినా
ప్రజ్ఞమీరియుద్యానంబుసఖిద్యోతప్రకాశహానంబగు మందిరంబుననుంచ
రంబుగావిరిపాన్ననమచి తదనుకూలమైనద్రవ్యముల సమకూర్చినాను

రాజేంద్రతిలకాయనివన్నవించిన॥ ... .. *

రుక్మాంగదుండు మోహినిగుడుట.

క॥ మదనుడుశరములుగదుమగ । పదపడి మాహినికంబుపట్టిర్ప పా
యిండ్లదివద వేవద వే । పదవేగంబునుచు బాన్పు వజ్రకుజనియె॥ *

ఉ ॥ ఈతరుణిన్వరించెమదికింపుగ రాజుచువన్వయుండు మో । హాతు
రుడయ్యు మోహినిహంబున గూడడు తానునున్నప్ర । ఖ్యాతముగాన్వ్యో
యకులకార్య విహీనుడుభానుడంచునక । శేతమునందుచ్చినినిశీఘ్రమే
వశ్చితు వాధిగ్రుంకినక॥ * * * * *

ద్విపద-

ఈరీతిపద్మినీహేతుడుగ్రుంకుటయు- నారీలలామపై నరినా వక్షలజా
డనురాగమొందెనోయనగతంపెనగ- ఘనముగాచెల్వం దెగగనభాగము
నగరితపై మోహాంధకారంబుమీరె-తగణికులుండనతమసమింపాం దె-నా
లిధమ్మిల్లంబునకుపువ్వుడిన-ఖ్యాతిగల్గించెనక్షత్రముల్లింట సుతి నెమ్మో
ముతోజోడైనకరణ- పదపడిచంద్రుడింపారజూపట్టె- కలికలేనవ్వుప్ర
కాశించెననగ- వలనొప్పవెన్నెలల్వసుధపెనిండ-రాజును మోహవిభ్రాం
లితోజూచు- మోజునగువలయంబులువిరిసిం చె- భూపతి మాహినిపొందె
నెచ్చెను- జూప నేలసటంచుసొరిదిమన్నధుడు- బాణసంధానంబుపసడించెన
నగ- నాణెమౌకమలమునత్రముల్లెముగిచె- వన్నెచకోరముల్వనితల
గూడి- వెన్నెలభక్షించువిధమునరాజు- మోహనిపర్యంకమునజూడుగూ
డి- మోహంబుచిగురొత్తముదితయుదాను- ఫలహారమునరిండివరిమెళో
కకము- లలరుచుద్రావినేత్రానందముగను- గధంబులదిబుక్కావిపైజ్జన్మి
పాంకమీగతాంబూలంబుచేసి- విశదంబుగాదశవిధమంబనముల- పాసగిం
చికంచుకంబునుసడలించి- వలుకులసొలయించిభ్యుతభట్టించి- కళలూగ
హాగించికలిసిమేలంచి- గాంధర్వవై వాహికంబునరాజు- బాంధవ్యమొ
నరించెదతితోనంత॥ ... .. *

చ॥ తెలతెలవారేజరిదికలులే జమడంగగమించెచీకటుల్॥ వెలవెల
నద్యైకల్వలునువేడ్క-జెలంగెనునీరజంబులు॥ కలకలగుసైబతులు
నుగార్తుకమునడలించెమారుడు॥ బలవలనయ్యెఱ్ఱులును భానుడు
దోచెనుతూపు॥దిగు ౫ న॥ * * * *

క॥ మూలిమితోనిట్లుపాతః । కాలముజనుడేరభట్టులుఘనతగభే
రుత్॥ మేలనిమ్రావగభూవతి । మెలుకొనుచునిత్యృత్యమిడేచ॥జనె॥
మాహినీవాక్యము-

అంతమోహినీభామ- చెంతనుండెడిచేలిక తెంగనుంగొనియోకాం
తాభూకాంతుతోస్వాంతంబలరినింత గాగ్రీడింపుచున్నంతలోనెంత వేగ
ముతెల్లవా రెసిమ్మా॥ ... .. *
దరువు-జంఝటి ఆదితాళము-

ఎంతవేగ తెల్లవారె- నేమి నేతునమ్మనేడు ॥ కాంతుడైనరుక్మాంగతుని
గల్గినవెనగునంతలోనే॥ యెంత॥ ౧

మక్కువతోమడుపులిచ్చి - మమతతో విగువుకాగిట - పక్కజేరిచె
క్కునొక్కీ-పై కొనియుండెడివేళ॥యెంత॥ ౨

కొదమగుబ్బలెదనుజేర్చి - పెదవిలేనెలానిమదికి-ముదముతోబంధవై
ఖరుల-మొనసికూడునంతలోన॥యెంత॥ ౩

వారిజాతుడైనట్టితొం-ఝారికృష్ణమహిమలేమో - మారుకేళిపేలి
సోగసుమీరిసుఖముజెందునవ్వజ్జె॥యెం॥ ౪

క॥ ఈరీతి మోహమందగి భూరమణుడువచ్చిచూచిపొలితీవనము॥
జేరిధ్యమింపగ నెందుకు॥ నూరిజిన్నసుఖముతోడనుందముచెలియా॥

రుక్మాంగద-వాక్యము-

తీమగువాయీయహితంబై నయీవనంబున మోహంబుమీరిసుఖం
బుజెందకారణంబేమి - మనపురంబునకుంబోయి ముదంబుననుందముపద
జేకుండరదనా॥ ... .. *

రుక్మాంగదుండు మొహినతో గూడితనపురంబు చేరుట.

ద్వీపద-

అనివల్కి సూర్యాన్వయాన్ధిచంద్రుండు - తనభటావళివేగతడయక
చూచి-మనపురంబునకుపెనుమజనవలయు - ననినదిత్రగ్రీవుడనువాడుద్ది
వ్య. ఘనకేతనాచితోత్కరభాసమాన - వినుతమాహాయములవేడ్క
నుబూన్చి - లలితాప్తవక్తవిరాజితసుమణి - కలితమారవమునక్కడికిదో
రేర- మారుండుగతిగూడిమరిగభమెక్కు - తీరునరథమెక్కిదినకరాన్వయా
డు- మోహనహతుడై ముదముతోగదిలి - సాశూచానినాదంబునలుపు
చుభటలు- భేరిమృదంగాదిభీకరధ్వనుల- ధారుణీతలము మోదంబునుజేంద
భటగాయకానకఃసూమంత్రివరులు- నిటల్గనహస్తై నెరసితన్మౌలువ
తనవిదేశోపురితడయకచొచ్చి - మనుజేశ్వరుండంతమందిరంబునను- జే
గంబవచ్చియా వెలిదినినకల - భోగాస్వదంబుగా బాలుపొందుచున్న -
యొకచంద్రశాలలోనుంచివేడుకను- నకలసౌఖ్యంబులసలుపుచునుండె.

క॥ సుందరముగ రుక్మాంగదు ॥ డిందువదనతోడగూడిహితవుగనుం
డె॥ బొందుగబురపిఘులచే॥ వందరుహరివానరంబుననిసె టింపన్

రుక్మాంగదుండుహరివానరంబుసాటించుటవిని మోహనిపిడిచిద్ర
తంబున్నకై తనయింటినిచేరుట. ... .. *

చ॥ అటువలెజాటగాన్మృతయింపలరన్వినిశయ్యబాసితా ॥ తటుకున
లేచిక్ష్మవరదాచ్యుతశ్రీహరినారసింహుని ॥ స్ఫుటవటుకూవకేశవవిభో
మధుసూదననిన్ను నెప్పుడుక ॥ దృటిమరువంగజాలననిత్రవ్రతతోదనయిల్లు
చేరగన్ ॥ ... .. *

దరువు- మధ్యామావతి- అటతాళము.

అందమలరబల్కెను-రుక్మాంగదుడందమలరబల్కెను॥ అందమలర
బల్కె - ముందుభటులజూచి- పొందుగావివరించి-భూపాలదామును-లం

దారవిలిపించెను- వారలనునిం- పొందగా నెవించెను- భక్తి తన- డెందంబున
నుంచెను- పూజల- నందముగ గావించెను- హరి వా సర- మిందువనింపుడు
మీ- రందరనుచువేడ్కు - జెందిభాగ్యములజె- వొందినృపాలును- అంద
మలరబల్కెను॥ ౧

మరునాడుసభజేరెను- పట్టణభూమి - సురులసంగతిమీరెను - మాను
లతోడ- సరయువుదరిజొచ్చెను- ప్పానముచేసి- పురికివేగమవచ్చెను- దివం
బున - హరిస్త్రీరసలతోశ్రీ - ధరపద్మనాభసుం- ధరకాయదివ్యమం- దరధర
యనుచును॥ అందమలరబల్కెను॥ ౨

నీరాహారములొచ్చెను- రాతిరిజూ- గరణమునెరవేచెను - ద్వాదశి
నాడు- పారణయునుదీచెను - శ్రీహరి పాద - సాతన ము- జేర్చెను- మనం
బున- నారాయణాచ్యుత- నారదవందిత - శ్రీరమణీశతో- డూరికృష్ణయ
ని॥ అందమలరబల్కెను॥ ౩

మోహినిరుక్మాంగదుం గానకచింతించుట-

ద్వీపద.

ఈరీతిసువ్రతమీడేచుచున్న- యారాజమహిమంబులంత దెలిసుక
తనయొద్దనుండెడితరుణిసీత్యంది - వనజాతనేత్రియావనుధీశుడిప్పు డెందు
బోయినవాడొయెరుంగరాదు - యిందెందు గానమేయిందివరాక్ష- నా
పక్కబాసియేనానిగృహంబు- భూపతిజేరె నొపాలతిరోనేడు- నాతోనుజె
ప్పకనాకూర్చిభర్త- యీతరివిడనాడెనేమందునమ్మ- నయ్యంబుచిడనాడె
శృంగభామణియు - నయ్యయోనగువాటులాయెగదమ్మ- సరిపతుల్బహు
మాతనప్రియులమ్మ- విరహంబుబాసినవిడుతురుగదవె- యెక్కడభూపతు
లెక్కడివనము- యెక్కడినారాయణుతగులయ్యె - నిమిషమాత్రంబైన
నినుబాయనెనుచు - క్రమముగాబల్కి- యిక్కడమాటదప్పె - మగటిమి
మగవారిమాటలుమాడ - మగువరోజనియెండమాపులరీతి- నో చెల్లయె

కృతనుస్సాదాయతని- చూచివేగమరావెసుందరగాత్రీ॥

*

వాక్యము.

ఓపల్లవాభరీపల్లవాన్తుభ్రాతోసమానుతగునాపల్లభంజెల్ల సౌఖ్యం
బాలనన్నేలియేవగంగాడియిల్లుజేరెనోలెలియదుగదా - అయినసురాజుల
మాటమెత్తదనమేకానిహృదయంబలికలిసంబుగదవేభామా॥

*

దక్షపుపున్నాగవరాళి-అదితాళము.

బాలనేలాళజాలనే- మదననివిరి- గోలలకోర్వజాలనే- మాలిమిగను
రత- గాలశయ్యపై- నలిసట్టిభూ- పాలునిబాసిటు॥ బాలనే॥ ...

వనము- జేరిపొంచెనే- పొచ్చివాడు- చనువుగారవించెనే- నలితా
మోహమునించెనే- మోహముచేత- వచ్చిన్ గొరిలించెనే॥ మనుకొనివి
నయము- ననుచునుగనుగొని- మనసిజు- లిని - మదిగరగించెనే॥ బా॥ ౨

మగవాణిమాటలుకందురా- వింటే నేయిట్లా- వెగటుగజూచిండు
రా- తగలుగలిగినపొందరా- పొందిననింత- నగబాటుసొగసందురా- వగ
గలజిగిలిగి న- మొగమునుగని- వగలుచేసివిం - తగలిగిదాడెను॥ బా॥ ౩

నెగనిమ్మిక్కాడిముంటికి- చూసినచును- నరులుకనాడనాలి- మ
రునివారికి- బాళనే- తొండుగిహారికి- మరులైచిభుడెందుబోయెనేఅపది
మాలిగుల - గొవిరుసునవిరి - తరములుగుచగిరు - లొరయగున్నెనే॥
బాల॥ ... ..

*

చ॥ విగతముభాయకుంచుననినేరుపుమీగగబ్బిపొ- చుర । ప్రతిబలు
మాటలాడుదురుతొల్కిముకించుకలేకయాశలుం॥ గరపుదురేకనిప్రకులు
గారుగుణాశ్రయమొల్లరింతయు॥ పరగుగవంతులంచుమగనాగలన్నగ
రాదెభామిసీ॥ * * * * *

చ॥ పురుషులువంచలాత్ములలిమూఁఖులుస్త్రీలభునంబు తేటగానె
రుగరదెప్పలేనిమదికింపుగబోచినబొందజూతుర - ధరణిపులుందలంపము

తారహితాత్మకులెట్టివారలో - వరగుణవంతులంచుమగవారలనమ్మగరా
దెఘామినీ॥ ... * ... * ... *

చ॥ పరసతులంచునెంచరయు పాయముతోమనమారజేసి యొక్కర
జవదాటినంతటముబాముఖిగాకలహించినదెలుకా॥ దురుసునగట్టిహా
స్యములుతుంటున్నట్లునేయు వారలకా॥ వరగుణవంతులంచుమగవారల
నమ్మగరా దెఘామినీ॥ * * * * *

చ॥ మరువన్నీడుప్రేమయనుమానములేల వెలంది హించునె॥ దర
నిటుచూచినకొద్దనుదాకొనడింతులమేలుబంతిగా॥ నిరతమునమ్మియు
డెడనునీకృపనేలవెయంచుబల్కినకా॥ వరగుణవంతులంచుమగవారలన
మ్మగరా దెఘామినీ॥ * ... * ... *

చ॥ సరసిజగంధిచంద్రముఖిసారసనేత్రిసువర్ణ గాత్రిబలిభరసమవేణి
కంబుగళభామజపా ధరిన్నిగానియెవ్వరినిటుమాడనంచుచృదువాక్య
ములకామదిబానిచేసినికా॥ వరగుణవంతులంచు మగవారలనమ్మగరాదె
ఘామినీ॥ * * * * *

దరువు- నాధనామక్రియ- అటతాళము.

రాజులమదినమ్మరాచి- యంత-రసికజ్ఞులనితెలియలేదే యి-జగముల
యందు - హితవనికొరలను-రాజీవాక్షులుపొంద - రాదేఘామామణి॥
రాజుల॥ ... * ... * ... *

వలపునిలువజాలనమ్మ-యేవనితయెల్లుజేరెనమ్మ-వలరాజుబారిక - గల
మాయెవరహము-చలపట్టియారీతి-సవయుడెందుబోయె॥ రాజుల॥ ౨

నమ్మించివిడనాడనమ్మనా-సొమ్మనియుంటిచేకొమ్మ-సమ్మనికొల్పి-సొ
మ్మనేసనివల్కె- నమ్మజెల్లిబూట-కమ్మతెలియనైతి॥ రాజుల॥ 3

తొందూరికృష్ణునితోడ-నా-యండకునిటులేలరాజే నిందుమనసుబ్ర
హ్మాండమైతోచెను-పుండరీకాక్షియా-భూపాలునిటుచేవే॥ రాజు॥ ౪

వాక్యము-

ఓలలనానిలుకడలేనివిరహభరమ్మనతరియింప నాతరమ్మ గాయగ

దా. అయినను నన్ను శృంగిలించిన బ్రహ్మదేవుడైనరాజున్నమాగఁబు
మాపదాయెనింకెట్లనమ్మ... *
...

ఎరుకలవేషకథ-

క. ఈరీతి మోహనీమణి మారునివిభిములు నాటిమాపుడుచుం
డఁగి రజఁగుఁ నిశంపుర గారవమున యోగ మాయఘనముగ వచ్చెన్

వాక్యము-

అహ్వోళయ్యా-అహ్వోళస్వామీ-చెప్పలింటావా. ... *

ద్విపద-

క్రీమించ నెరుకలసింగియు వేగ - భానుగు సుఖా విభావగుణోన-
నింతియ్య-సికొమ్మయేమే నుచు- భ్రాంతిజనింప గాబు గారులుట్టి-శిరము
నధరియి నశ్యం గారములర- గురుచూదచందలుకుచములకాగ - సిరిగుల్క
తావీలిక నిలికమ్మ లింపు- వగరత్నభూషణావళులు రించి - ఘన మైనపై
తాళికం చుకి గొడిగి - మరసుకింపలగనమెనొరుదీ - యట్టిబుగ్గనిచంకఘన
ముగానుంచి-చట్ట గనముచక్రీరులమెచ్చ - మోహనదేవియు ముగ్ధులుగు
ల్కనూహలుప కరింపనుచిత వాక్యముల- నెరుకెరుకోయ వ్వయెరుకచెప్పె
రను-మరుకలిసిమంతబుగ్గచెట్టిమ్మ - యను మనులల్కిన నులురుతగదువి
నయో క్తులగు జాలరును మింగిగల్గడు|| ... *

సూచిక || ఎరుకలసాగీ నీపురి || సిరిగుల్కగగీరుచిభువచెల్వమువేగ|| సత
సుబుమెచ్చగజెప్పియు|| నిరవ గతెగజెల్లవమ్మయెరుకలకొమ్మ|| *

దరువు)- ఎరుకలకాంభోజ-రూపక-రాశము,

మొజనీమహంకాలి దయ నెరుకా - నీ- హృదయమురంజిల్ల శేయునె
రుకా|| ...

కంచికామాక్షీదయ నెరుకా- మీకు-వంచనలేకుంకజెప్పె నెరుకా|| ౨

గడ్డగిరిజయనెరుకా- మీకు-గొడ్డగనెరుంగింతునేనెరుకా|| ... ౩

మధురమీనాక్షీదయ నెరుకా- మీ- మ-సుతాకాణజెప్పె నెరుకా||

అ యక్షాశిష్యస్థునివయనెరుకా-మీరు-లోలగకవిసరమ్మయ్యాదొరుకా. ౫

ఉ || అంగననాదు పేరుకొర వంజి యట దురు నాదు సామి
యు-సింగడుతావుద్రోగినిసీమజనుల్ గొనియాడనెప్పుడుకా. పొంగుచు
సోదెచెప్పివరభూషణముల్ గొనివార్తకెక్కియా. బంగరుపల్లెపానిమది
బాయకనమ్మిన వారమెయ్యెడక || ... .. *

సూ || క || ఏయే దేశముజూచితి. వేయేదొరసానులగున నెరుకయువే
డకా. బాయకచెప్పితివదియును. నీయెడనెరుగింపవమ్మయెరుకలసానీ-

అవోళయ్య - అవోళసామి- యాయూరిలో నొక్కనాయకుడుచి
నాయంగ రెంతపాపాత్ములయ్య || ... .. *

అదియెట్లనే. ... .. *

కుదరలేదుచెదరలేదు- గుడిసెలుకట్టలేదు- గాడిదెలుగుబంచేలేమ్మం
టారుగదయ్యా. ... .. *

సియ్యమ్మదబ్బరకత్తె-చేలోకిపోనిదేబందయేలలేమ్మంటాకే. *

అవోళయ్య- అవోళసామి- ముందరకామముందరనేవుండేయెక్కికా
లియెనకనేయండె-యూరికెనడిమికాలిబందెలేమ్మంటారుగదయ్యా- *

ఓయెరుకల సానిచే నెక్కడనుండెగాడి దెయెక్కడనుండెనే-

అవోళయ్య- అవోళసామి-చేను నావలెనుండె గాడిది నీవలెనుండేబం
దెయెందుకయ్యా- ... .. *

మోహినివాక్యము.

అయితేఅయెగానినీకథావృత్తాంతముచక్కగాచెప్పవేయెరుకలసానీ
ద్విపద.

ఓరాజవదనయాయుర్విలోపలను - సారసాక్షులగునసౌఖ్యంబుగాను-
మనసులోగల్గినమణికితములును - వినయంబుగాచెప్పివంతవింలైన- సా
మ్ములువీరలుకృంగారములును-సమ్మతిగాచెప్పినత్యలోకమున- భారతీదే
వికిబరమహాష్టమున - నోయారనెరుకయునుదితంబువెలయ- జెప్పికంకణ

ములుచేసరంబులును-నిప్పొండుకొనికీర్తి నెగడినదాన-తైలానముననీలకం
తునిసలికే-వైకుంఠమునవిష్ణువనితకువేగ - సొదెచెప్పినమ్మ సుందరగాత్రి-
వాదభేదంబులువనికొందితెలిసి-దేబదియారుదేశలబులుతిరిగి-సబలః బు
గల్గినసౌపష్టివిద్య-లన్ని నేనికొయుగురులక్ష్మంబునిల్పి-కన్నకలయుజెప్పు
గల్గినదాన - గరితొలోంఠూరికలికీకృష్ణు - డెరుకపరచినవాడరుకన్ద
రమ్మ॥ ... .. *

దరువు- నాధనామక్రియ- అటతొలము,

యెరుకడ్గలేమీరు- మరువకమదిలోన- సరసుదానధ్దురుని-గురినిల్పివే
గమే-యెరుకడ్గరాచేపియమ్మ॥ ... ..

మాటలతేటల - పొటలగొధులు - కీటుగల్గినా - మాటలుమదినమ్మ
పియమ్మ॥ ... ..

విడ్డలభ్రమగల్లు - దుడ్డలుమదిలోన - బడ్డలేకగడ్డె - పొడ్డకొంచెమన
కపియమ్మ॥ ... ..

పెండ్లిగానిచిరుత- వాండ్లెబ్బజలగూడి- పెండ్లికోసముమీ- వాండ్లెసడి
గివేగ॥యెరు॥ ... ..

మదిలోనసంకయ- మొదలక్రితొంఠూరి-నదయునిభక్తితో-ముదమొ
దవగనిల్పి॥యెరు॥ ... ..

గీ॥ క్షటులపురవీధులందును నెరుకయనుచు । వచ్చుచుండిననెరిగిటులి
చ్చకమున । జూచిమదిబోద్యమందియానుందరాంగి । మోహినీదేవికను
గొని మ్రొక్కియనిరి॥ * * * * *

క॥ ఎక్కడనేదేశముసొగ । నెక్కడచెల్వంబదేమియిదిభారతియో । య
క్కరొచెప్పుగజాలము । యిక్కడనుదులిలిచిమాడనిష్టముదీరక॥

మోహనివాక్యం.

అమ్మ య్యాయెరుకలసానిజాగ్రతగా- పిరిచితెచ్చినానునోహరుండ్

గురుక్మాంగదకాజేంద్రుండెచటనుండిన తెలుపగలుగునుపిలువరమ్మా॥

క॥ రావేముద్దులగుమ్మా! రావేటంగారుబొమ్మ రావేగరితా! రావేకు
మకప్రకాశిని రావేమామోహినికినిలత్వము దెల్పకా॥ ... *

యెరుకలసానివాక్యము.

అమ్మోయమ్మగద్దెడుగబిలుస్తావా సోదడుగబిలుస్తావా - మునిమిము
చ్చటలడుగబిలుస్తావావచ్చేరాకొడుకా॥ ... .. *

క॥ వచ్చినయెరుకలసానికి! బచ్చలగద్దెయ్యెయ్యె సంగి భామామని
య్య॥ వచ్చుంబులేమనసున! నచ్చటగూర్చుండిదానిక్కయెక్కేడ్క॥

మోహినిదేవివాక్యము.

ఓయెరుకలసాని నాతునస్సుగల్గు కార్యం బరటిపండు నొలిచినట్లుచె
ప్పిననీయిష్టంబు వచ్చినభూషణంబులనిచ్చెదచెప్పవమ్మా॥ *

అవొళదుండి చెప్పరానినవొయమ్మా

ద్వీపద-

శ్రీమించునెరుకల చెలియమోహినికి - పామగమ నుకీర్తనశ్రీతోనే
గ- మొరిగెనా పలనాణిముక్తానుసాని - గరిమతోముమ్మారుగాన మొ
క్కింపంగోల్లాపుగమ్మగుకొక్కెతోనలని - మల్లికార్జునురాణి మాంకాళి
శక్తి - బగల్గొనినూ కాంబ్రవాస్తా మాతంగి - యగగతశ్రీశోగులాంబ
శ్రీశైల - భ్రమరాంబకాంకీభభరాణిదుగ్గ - యమిశవగంబిచ్చునచ్చు
తురాణి - మనసురిచ్చ వెనింతమానిగంగాంబ - ఘనమైసశ్రీమారకాపురి
చెన్న - శ్రీమం మోబలశ్రీనారసింహ - కోమలశ్రీభానుకోటిసోమేశ దు
ద్దెలవరదశ్రీతుహినాద్రివాస - పన్నుగొల్వమువేడ్కపాములేటయ్య - రా
రవేగమెపావరాజసత్కవికి - పరమిచ్చు తొంమారివాసశ్రీకృష్ణ - మది
లోనగల్గిన మమతలు దెల్పి - సదచువాక్యంబులసరినిల్పవలయు॥ *

ఎరుకలసానివాక్యము.

అవొళవ్వముగీమిముచ్చటరుఅడిగినాపదుండి - ఆముచ్చటయెవ

రికి నేయుారి వారికి మొగవానికి అడు నారి కెంతటి అడుగులా వేళ్లు మూ
అడు వారంటే చేవికమ్మ జూపేను - మొగ వారంటే - గడ్డంటూ పేను - యెరి
నాయమ్మ - నిన్ను చ్చెట్ట బెట్టిన సామి కోసం అడిగితి వేదుండి - అగడ్డం పులియే
లాటి వాడు యేతి వంతు వాడు నేచందము వాడు అడిగితి వేరా నా కొడక్కా
సూర్యవంశకులోచ్చపుండై సరుక్మాంగదరాశేంద్రుండు నిన్ను విడనాడి అన్య
కాంతల గూఢి నాడని నీమనస్సు ననంచి నావేరి రానట్లీ || అయిన నీయందు
మోహితుడైనాడు అన్యకాంతల గూడని వాడు వినవోయమ్మ || యినునా
రునుండ్రాన్ముగురువరాసి గురువ రాదిచ్చల బొచ్చలో కాయూ యూ
రునుండ్రా అబోయి - అవోయమ్మ చెప్పతాను వినవేదుండి - ఒకటే - రండే
మూడే - మూడంటే మూడు నెలలు గాదు - మూడు వారాలు గాదు - మూ
డు డిన ములకు నిన్ను పలయవచ్చేనే కొమ్మ - నా మాటలు కులు గావుతం
టలు గాదు పెంటలు గాదు - పండునీ మగని ప్రక్కలోనే బండు అవ్వోయమ్మ

మోహిని వాక్యము,

క|| ఎరకల సానీయి కొక | నెరసంబగు మాట కలదు సౌకన్యముగా | నె
రుగింప వెవినవేడుక కదమరుదుగ కలకు హాసకడు చెప్పగదే || * *

ఎరకల సాని వాక్యము.

దరువు - పున్నాగ వరాళి - అట్ల తాళము.

కాప్పెను వినవేకొమ్మ యూ ముచ్చట - లోపును ముద్దులగుమ్మ || చెప్పె

ను వినమ్మ - నిన్ని పాయముగొల్గి నొప్పలకుప్పల - కొదవురహస్యము || చె

క్లాగాదు గేట - తేల్లము మనసుకం - చిల్లభోధన కార్య - ముల్లసిల్ల
గనీతో || చెప్పే || ౨

కన్నెరోతొండూరి - కలికి కృష్ణమతి - పెన్నియడిగిన మడి - యున్నది
వరించు || చెప్పే || ౩

వాక్యం || అవ్వోయమ్మ || నీవు బొమ్మ దేవరకూరి మిగల్గుకూత - రవే

యవ్వ - మరుగులేకనాతట్టుసాయగా చూచినిమోయవ్వు॥ *

క॥ తొలిసమరతపరగడువున- బొలతుబు పెట్టంగరా దెబ్బవ్వదినియు

ని- వలరగ బెట్టినశుభమగు - కలికీసీమనసునిల్పిఘనముగవినవే॥ *

గీ॥ శుక్లపక్షంబువచమిశుక్రవారా మంచితంబుగనలిపలకగునుమేలు

శుభముగల్గునుపలిసట్లు సుస్థిరముగ । రాజ్యమునకును రాజుగారమణిచే

యు॥ * * * * *

క॥ విండుఫల బునువిను నొ । యిందుమ భీచే నీమేలునింకొకటిసవే

తిందముగాకెంపలరిన ముందుగతాజ్యాధికార మొందునుబలియు॥

గీ॥ రాజ్యమేలునుసెరుపైనకమాణిపసిమి । గల్గియుండిననొకపటికలి

మిగలుగు పేరతనమగుదెలుపైన వెలదులకును । నలుపుకాదమ్మ నామా

టనమ్మ వమ్మ॥ ... .. *

వ॥ యింకాకొన్నిరహస్యంబులుచెప్పేనువినుమోయమ్మా॥ *

క॥ తరుణికిదావలికనుమున । స్థిరమగుకెంపలరుమచ్చుధీకొనియు

న్న॥ వగనుతుడుపుట్టునెంతనె । తరుణికినొకమాసమునకుతమిగాను

పలియు॥ ... .. *

క॥ బొలలికిదావలిపక్కను । తిలకమువలెమచ్చుగల్గిస్థిరమైయున్న॥

తొలిచూలుకొడుకుగల్గును సలలితముగభాగ్యమలరుసామజగమనా॥

క॥ మంచూకోటతగతిభూ । మండలమునతరుణికు ఓమానితమైన॥

మొడుగలాభముభాగ్యము పండితులగునుతులగాంచువరమప్రీతి॥

క॥ అంగుష్ఠసమపాంగుళియంగుష్ఠంబునకునధికమైచరణముల॥ సం

గతిగలసలిపురుషుని భంగముగావిందివలయుభంగిజరించు॥ *

క॥ ఎరామవదకనిష్ఠిక ధారుణివై నొవకున్నధవునిహరించు॥ భా

రునసౌఖ్యంబేమియు నారమణికితేకపోవుననవతంబు॥ *

మోహినీవాక్యము.

క॥ నీ నొయెరుకలసానీ - మనసుకుతాళాణమయ్యెమంచిగతవేక

సకాభ్యర్థంబులు - మనసోప్పినవన్నియు త్రుమానినినవే॥

॥

సింగభవకథ.

క॥ ఎరుకలసింగడుమరులున । తరుణిపాతగానలేక తహతహవడు
చు॥ పురములుపల్లెలునడపులు॥ తిరుగుచువేటాడుకొనుచుధీరతవచ్చెన్
దరువు॥ నాధనామక్రియ-ఏకతాళము.

సింగడువచ్చెను మోహ-నాంగినిజూడ సింగడువచ్చెను॥ తెల్ల - కొంగ
రేక్కలన్నిజెక్కి - మంగులుగ పాతచె-రుంగులున తినజెట్టి॥సిం॥ ౧

సొట్టయూనిబెట్టితన - కట్టచేతలనునొక్క - సొట్టకట్టబట్టి నేల-కట్ట
నూనుకొనుచువేగ॥సింగడు॥ ... ౨

జింకలపురులుతన - చింకలమాటియరుడ - జింకచూపులనునవ్వ-జిం
కులుగనేరుగల్గి॥సింగడు॥ ... ౩

వట్టచెండాతీగింతి - గట్టివొనట-చూయలుగల్గ - మిట్టపండ్లుగల్గి
పాత-గట్టిగోవిప్పెట్టివేగ॥సింగడు॥ ... ౪

సారలవంటిచెవులును - మోరతోపుగానువినుచు - వారిజాక్షమ్రై
క్కినుటొం - మారికృష్ణబ్రోవుమని॥సింగడు॥ ... ౫

జనులవాక్యము.

ఓచే 'నట్టుపూర్వోత్తరముచెప్పరావోరి॥

...

॥

సింగని వాక్యము.

ద్విపద.

విచార్యోజనులొకపంబుగానుఁ జునమైనద్రోణాద్రిగట్టుకవేము
గుడిసెలుగట్టుకకులములగూడి- యుడుపులేకనుకేటసలుపుచుగుండి - నెను
క్కనాడునుసింగివక్కలోనుండ సొక్కుచువలపెక్కినుపలిపించెంప - పె
గొట్టననుజూదివకవకనవ్వి - యేగిరికేగెనోయెరుగలేనెలి - రానివిలాసం
బుదానివాక్యములు - దానిరతిక్రిడతరమెనేనంచ - నెవ్వరైననుసింగివత్స
డుచూప మవ్వంబుననమ్రొక్కి-మంచిజవాజు - పునుగుచట్టుపెద్దపురి

నజంబులును- తనియ గానిచ్చేదదబ్బరగాదు- ఘనమైనతొండురీ కలికిక్కి
కృష్ణ-దనయంబునామదియశడును తేలియు॥ ... .. *

అశ్వత్థము దరువు-మోహన-అటతాళము.

కూటమెకోరితినయ్య- సింగి- మాటతేలియలేనయ్యా నీటుసీరనా
టి- బోటిలేకతానే-వాటమాటాయ- సూటిమాచెడిదానికూటా॥ ౧

మర్తమెరిగినదయ్య- జన్మ-కన్యమేబావుగదయ్య-నన్యనుజులులేక-
సర్వముతానై-నిర్దులభతము-నియామించియున్నదికూటా॥ * ౨

పెద్దలమనసురారిరుగ- గొప్ప-మిల్లిలోపలతానెమెలగ- కొద్దియైన
దిడి-కూహకమునకెట్టి- పెద్దవాకిటఘటి- బెంచియున్నదిదాని॥ కూటా॥ ౩

మాడువిడచియున్నదయ్య- జన్మ-మేడయున్నగొతేలియదయ్య
వాడవాడలెల్ల- కోడెగాండ్రనుగూడి-బోడుపాయకరక్షికోడసల్పుచు
నండు॥ కూటా॥ ౪

రచ్చలకుకెల్లరాక- దాని- లక్షణమిదియనలేదు-స్వచ్ఛమైనబుద్ధి-
నూటిగనిల్పుచు- హెచ్చుగఁగొండురీ- అచ్చుతుజూపించు॥ కూటా॥ ౫

ప॥అయిలేవచ్చియుంలేడిలువరాయోరీ॥ ... .. *

దరువు- సంచారము.

యెందునుంటివేసింగి-యెందునుంటివేసి-యెందునుంటివేసింగి యెం
దునుంటినే॥ యెందునుంటివేసింగి-యిందోళయనుచువిల్వ- చిందులుగ్రొ
క్కి-నకీతి- నిందువచ్చినిచ్చితి॥యెందు॥ ౧

అంచరిలోనన్నిరీతి-నారడిచేనేనవిట్టాయందురాననుతలది-అందమా
యెరారాసింగ-పొందవేమిరాయిపుడె-యిండునిల్చియున్నదాన-
బంగారుసరిగంచుకోక- చుంగులిడదికట్టినావు - అంగసోయేవిటుకిచ్చే-
రంగులుతేటాయెను-నెంగిలై తినేయెంత నంగనాదివే॥ ౨

సంగతిగమోహినికుప్పొంగుచునేగడ్డచేప్ప- నంగనముచ్చెనునీ-

ంగారుసరిగంచువీర-భంగమేలవాడొకటిసింగ|| మ్రొక్కెర|| ౩

వాటమైనమణిహారములు నీటుమీరవేసివావు - బాటిరోయెవ్వరొసీ
రో-కూటముజేసియున్నాడు-జూటుతేలనేని-మాటతెలిసేనీ|| ౪

నూటిమీరనేనుబ్రతు - వాటమునజేరిపోదె-నీటుగజెప్పినయా-మాట
వలనిమెచ్చియిచ్చె - మాటనమ్మరా-దీని-నూటితెలియరా|| ౫

ఊహారితరిగిమాట - నేరిదిగదుమనచ్చేవు - పారసాక్షినిన్నునొల్ల-
సేనుతోడవేగపోజేనారకాంతజేనీవు చేరరాకువే|| ... ౬

నేరమునావల్లలేదు మారజనకుదై నలొం - ఊరికృష్ణస్వామితోడె-
ంగరనన్నునొలకొర - కూరమేలరాపని-చాలలోడుర|| ...| ౭

వ|| ఇట్లయిర్దురువాదంబునెయిందమనెలపునకుంజనిరి - అంత
మోహినిదనచెలికైంజూచియిట్లనియె|| ... ౮

మోహినీవాక్యము.

వ్యవహ.

పీఠవిరుక్తు మౌముద్దుగుమ్మయా సత్యలోకవివాసుముద్దు-తనయ
నై జనియించితపనులునుగలు - ననువరియింపగానందరవిడచి - భూలోక
వాసుండులోగదేవేంద్రు- డీలలితుండనియెంచి నామదివి-కమ్మియుద్వానం
బుననుజేగనేల-నెమ్మదిగానంబునేసల్పనేల - ననుజూరి మోహించిననున
మ్మలింగ-కనుమన్నననుజేరికనునన్నజేసె - వేలనేకతినంబులెలనాగయ
నుచు-భూలవిత్తుండేయుభూరివాణముల - విలసాలననియెన్నిగీతులుపగ్గి-
కలకాలమునునిన్నుకలిసెదననుచు - నమ్మి కలిచ్చిగాంధర్వవై వాహి - క
మ్మునునొనరిందికలనీవేడకల - పట్టణంబునుజేరిబంగారుమేడ - నిట్టులన
న్నుందిననననవగల-చురుకేళినేలుచుమమతగల్పించి- పురుషుండునడచా
నిపోయనుగదరె - బేలనైతిమిమ్ముప్రియునిమాటలకు - పోలలితాంగియీ
యగ్రీశుడెచట- దేనింటనున్నాడొ తెలియగాజూచి - వానినొడ్కొనితె
చ్చివనితనామేలు - కన్నులపండువుగాజూపవమ్మ - కన్నియలోహూరిక

త్రికృష్ణునకు - వెడుకలొనరింతువిస్తారముగను తోడితగవడముతోయడ
నేత్రి|| ... .. *

దరువు తోడిరాగము- అటతాళము.

పిలిచితోడుకరావమ్మ-యోముద్దుగుమ్మా- పిలిచితోడుకరావమ్మా-
పలవిచ్చిసొంగను - వెలిదిరివిడనాడి - చులకననేయకకు - సొబగుకాడు
పల్కి||౨|| ౧

నమ్మియుండినముద్దు-గుమ్మనువిడనాడి- నెమ్మదినుండభా- వ్యమ్ము కా
నివేగ||౩|| ౨

కోరినకోరికల-పాఠముగానిచ్చు - సారీమణిరొత్తొం- డూరికృష్ణుని
తోడెడలి|| ౩

వాక్యము.

పేనుమ్మా, వాణ్ణ, డైచరుక్కాంగదుండురాకతడవు వేసియున్నాడు
రా-అతిడచ్చుటనున్నాడోజాగ్రతగాపిలుచకరావమ్మ-సుందరాంగీ||

దూలికవాక్యము-

క || వినవమ్మబాలికానుణి | ఘనుడగురుక్మాంగదుండుకడువేడుకచి|
య్యననేచేడియయింటనుననయముపసియించినాహయతసిటుదెత్తు||

గీ|| వెలిదిరిటులబల్కిపిధులనేతేర | నడులుచూచివేడ్కనన్నుతిం
ప|వారివారిగెల్లవసుధీశునెలవులు | తెలియకొరకుబల్కితెరవయచిట||

దరువు- పాఠంగ రాగము- అటతాళము.

రాజునుమాడరేమే-రుక్మాంగద- రాజునుజూడరేమే|| రాజునుమాడ
నే-భూజనులకుకల్ప. భూజమెవిలసిల్లు-పుణ్యస్థోకుడైన||రాజు|| ౧
వేడుకమీరగను- మోహినితోడ-జోడుబాసేవచ్చెను-మాడగమదను
ని-యూడుజోడగుభూమి-రేడుసేడునే-వాడలొనున్నాడో||రాజు|| ౨

ముచ్చటమీరగను- శ్రీతొండూరి-యచ్చతుభక్తుడగును-మచ్చకంతు
ల్లా-తచ్చనలేకమీ-రెచ్చటజూచిన-నినకులోదన్నె||రాజు|| ౩

పురజనుల వాక్యము.

కృషిమధ్యగుమ్మ విశవేయో మోహన గాత్రుడింట వార్యులుగతులు॥
విమారుసన్నుతింపగ | శ్రీహానినిగవునివ్రతము నేయుముదిమ్మ॥ *

వాక్యము.

ఓకొమ్మాయారుక్తాంగదుండు - తననూర్వరుసతులతో గూడియు
చార్యమంత్రిసుభటసమేతంబుగా శ్రీమన్నారాయణునికి సంప్రీతిగా నేకా
గళిన్రతంబుజేయుచుతనగృహంబున సున్నవాడు చూతువు రావమ్మా
॥ వె॥ ... ॥ ... ॥ ... ॥ *

గీ॥ మోహియెచటచోదసూచనలేకున్న | కళవళంబుజేందికాంతవేగ
చింతజేగురింపచెక్కిటచెయిసేర్చివచ్చుచున్నదూతినిచ్చుటాని॥ *

మోహిని వాక్యము.

కృషిమేనుండరగాత్రినీ మోమునవిన్నగనమునిలచినదేమే! భామా
మణిరాసేంగ్రుంజేమనినెలవిచ్చెనమ్మ మిభరాళ్లమనా॥ ... *

దూతిక వాక్యము.

ఓశ్లోకేభల్లభుడగురుక్తాంగదుండునిన్నగిగురించి పొసగరునిబాణం
బులకొప్పింక మించినవక్షతో నేకాగళివ్రతంబునేయుటగు బాల్పడి॥ ఆ
చార్యబంధుమిత్రమంత్రిసహితంబుగాతనవట్టపుదేవులనూర్వరంగూడి
సంకల్పముక్తుండై యున్నవాడుఅచ్చటికితోవశక్యంబుగాదుగావునమ
రిలివచ్చుచిన్నదించినదాన- నిన్నుజూచుటకతండువచ్చు సందభకాంబులు
మాత్రంబైననామనప్పుచుతోచలేదమ్మా॥ ... *
మోహినివాక్యము-

దరువు- ఆసావేరి-ఆదితాళము.

మోసపోయితేమిసేతునే- యేమోనామదికి- ముంగుపెనుకతోచదా
యేనే॥ మోసపోయితేమిసేతు-ముద్దుగబల్కుమాటలకు॥ మోస॥ ౧

వలపు సిగ్గునెరుగదాయెనే-నిశ్చయమనిభూ - వరులమనసు తెలియదా
యెనే-కలికేతాళి లేనుసామి- కదినముంచిరాదాయెను॥ మోస॥ ౨

నిక్కమనినమ్మియుంటి కే-తానునాపొందు- నిమిషమైనవిడువనననే.
మక్కవమీదగల్గి-పక్కజేరియున్నాడని॥ మోస॥ ... ౩

కానచేసి మోసగించెనే- నాదుకొగిట- బాసిదానియిల్లుజేరెనే- వాసి
గాతొండురిపుర-వాసునిభ కునికొరకు॥ మోస॥ ... ౪

ద్వికథ.

అయ్యయ్యాయకనేమియందునేకొమ్మ - నెయ్యంబుచిడనాడెనే రాజ
వంద్రు- డతిహోగాతండ్రియాడినమాట - కుటుంబుననుమదికొనసాగద
య్యె-నయిననునావంటిదానిందముగను - నయ్యమాగమునప్రణామని
సాంచు-నడతాయకనురతిసేనసెదననుచు- నెరనమ్మియుంటినీరజనేత్ర-వ
రభోగసౌభాగ్యవంతుడిరాజు- నన్నుమన్ననచేసికాడనినమ్మి- నన్నుతికె
క్కినజాణనటంచు- ముగియుచుగర్విందిముందుభావంబు - నెరవేర్చలేక
పోనిచ్చితిడి భుని- నిప్పడువదరుడగేమిసుఖంబు - కప్పకగంధినాకాంతుని
భాసి- పరహంబుమదిహెచ్చేవేసటవచ్చె - గరికరిమదనుండుగాల్పుచు
న్నాడు- యింకనెక్కడిబ్రతుకీసొమ్మలేల - వంకజనేత్రియీపాళభోల్పయ
నునడవిగ్గాదినలెన్నలాయెనోయమ్మ- పుడమిలోసియ్యాడుపుట్టుభువృథ
యు- నికమీదనినుడ నైమించెడివేళ - ప్రకటమైకనవశ్చేభామాలలామ.
యేమగుచున్నదోయీశ్వరునాజ్ఞ-రామరామాయెంతరక్షింపన్మన్న- ఫణి
దోతొండురిబాలగోపాలు- నలుమధ్యలారనేనమ్మితి నమః । *

ఉ॥ శ్రీకృష్ణదైవమత్కులజశేఖరుడిన్మపుడిట్టి మాహిని । శేకొనిమా
డకేగగ్మహాముజేరెమునంబునదీని బాచుచుకాత్రాకట మెప్పుగాస నున
భంబుననుండగరాదటంచుబో । జోకగనేశ్వోయనగ సూర్యుడువచ్చెమ
జైలమెక్కి ౨౯ ॥ ... *
క॥ జగములజేకటిబర్సెగు లేగనక్షత్రములుమింటధళధళమెయ్యక

మనవలముఖమునడిగెను ! తొగచాయడు వగలుగులకు చూపుకొనబోడ
మెక॥ * * * * *

మోహినిచంద్రుం గాంచివించుట.
దరువు - మధ్యమావతి - ఆదితాలము.

చందురుచేదయమాయెనమ్మ - ముద్దులగమ్మ - చందురుడుదయమా
గొనెనమ్మ॥ మందమారుతము - ముందువచ్చెనే - మందు సొర్వనాకుండర
మాన॥ చం॥ ... ..

కరుకు వెన్నెలమింటగాయ - ప్రియుడురాచాడె - విరిసరములుభాగ
మాయె - పురహరుశిరమున - నురువడినెక్కిన - దురుసున మెరయుచు - గరు
వముమీర॥ చం॥ ... ..

కంతునిచూమయితడేనమ్మ - విరహిణిజనుల - పంతముసాగనియ్యడమ్మ -
దంతిగమనడె - కాంతముతో గురు - కాంతనెనయుగుణ - పంతుడుగదవే॥ చం॥

సరసిజములస్రుక్క - జేసితొం - డూరిపురి - హరిముద్దునుతుని - రసజే
నీవరకిర్తులనునుం దరజేబాడని - చిరువెన్నెలపై - బగవుచునదిగో॥ చం॥ ౪
మోహనిమన్నధవేదననుబొందుట.

త్వీపద.

కాంతరీచినవమ్మఘనతచంద్రుండు - వింతగానదయించెవిరహులనే
పనితనిదోడుగానీ మన్నధుండు - పతిసెంద్దలేనట్టిపడతులమనసు - భేదిల్లె
స్తానభేరివ్రేయించి - మోదంబుతోడుతముద్దులుగులుక - కమ్మజాజరుమాల్
భునమ్మగాజుట్టితమ్మె గదైతురాయితరుకొప్పదాల్చి - కనుమరణంబు
కువగంధములతి - పొసగగ స్తుతిమక్క - బొట్టుధరించి - సంపగిమ్మెగ్గని
జాకొప్పదొడిగి నింపునేలకేళూలసెరిగట్టిగట్టి - వగమీరుగేదగివంకినీజెక్కి
పొగడవువ్వలచాటుపొసగవేవేసి - తుంటిల్లునుబట్టితోవల బాగాముఖ
జంటగాచివురాకుసరిమెసిల్ నింది - చవనంపుకోగిరితరుకుగావేసి - రవణిం
చుచిల్క - గర్గంబునై నెక్కి - కొదమతుమ్మెదనారికొమరునెక్కించి - పదక

డిరామ్మనిపరగమోయించి కుచములనందులకును మబాణములు. ఖచిక్క
నభిక్కగగడుగ్రుమ్మెనమ్మ. ననజాపీతోండురివాసునిముద్దు - తనయుని
రవమాయె రాళ్లేనమ్మ॥

వరిచక్రామరము.

హుటా హుటేగ చిల్క-లేజినుక్కు మీరనేకీ-బల్ వటావట్టినుంగుణం
 ఒప్పటితట్టుచున్నోసా-భటాభాటు చాలంగబాణబాడవాగ్నిచ్చలైన - య
 టోయిటోయేటోగదమ్మయంబుజా స్త్రుడరైనే॥ ౧

భవనశంక వేసి భేరికాదివాద్యరావముల్ - ధణంధణాయ ఓంచు మ్రో
యద్రాణుల్ టికాథణుల్ - రుణంరుణాని నాద మొప్ప రూంకృతు శ్చై
లగ గా-రణంబు చేయవచ్చె స్త్రీల కావు జేసేమారుడు ॥ ... ౨

మోహనిమన్త ధునిమాపించుట.

కనుక్క-రుక్క-నేటిపుష్పకాండముల్లిరించియీ- నిరావరాధిస్తీ గలను
దనేయమేరగాదురా- నిరాకరించిరాజురాకనిల్చినారతొండుకొరి- పునీసు
తొండెనికనీదుసాంగుచాలుమన్నగా॥ ... *
...

దరువు. ఆరభి రాగము. ఆటలాళము

మాయచియేమిరానీదుజన్మ-మరచలమేలరా॥ పోరనీపొంగనీ- పొ
లతులపై జూప-మేరగాడ్డరపో- పోరనేరమే॥ మార॥ ...

ఇంతచలమేలరా-రాజునున - చెంతకురానియ్యరా - పంతముజూపె
 డ-మోక్షనిర్మలవాఁబ-రంతను నేయకుర-రవ్యతదయయుంచరా॥మాగ॥ ౨

కంటిగింపవర-బాణముగట్ట-అంటనేయకర-జంటదేనివార్లుగట్టిచి
నహద్దు-కంటిమంటచేత-నంటిగంటెదనవు॥మార॥ ... ౩

వాల్మీకిశ్రికృష్ణాంధూరిగో-బాబునమ్మితిరా - మేలరయ్యారీతి-బా
 రామణులనేచ- మేలరమొగవారి- జోలిపోలేవుర||మార|| ... ౪

ఉ || నీదుధనుస్సుత్సవడనీదుభట్టహానంబుతేరగానీదగుబాణము
వీరియనీతనువెల్లనుగాలిపోవురానీదళవాయికాపుజేడనీదగుమామక్క

శిందిసావెనీ-వాదములేలచేసెదవుపారిజనేత్రులమీదమన్నభాగము *
 చ॥ రమణులమీదనేయబాగరాతగుతామగవాడవయ్యనే । మము

విజనాడోకుఁకునమావినుమాయనుమానమేలభూ । రమణులునిన్నుజూచి
 నగరావగరానికురాకుబోదులగ । సమయగజూచెదేలమదనాయదనా
 కవిసం నేయగఁ॥ ... .. *

మోహనిచంద్రునికూషించుట-

ఉ॥ మారుడుమంటమారివినుమాచెలి యీతనిమామ చంద్రాచూర్ణ
 కూరుచున్ననయ్యచదికిన్కి పహించితపింపసాగెనీ । వారిజనేత్రుజూడ
 గురుకత్తిచి గొంచినక్షారకర్తునుగ । నీగమువల్లనై పరికింపరథాజల
 మంటకొయ్యె॥ ... .. *

శ్రీ అష్టభుజుడని యందగిరి గూని విరుము బుట్టినాపిపుచంద్ర
 ద్రగంధుర్బుడతి బుభులోసాటివల్కిరిగానిహీనమైకృశియింతువీవుచంద్ర
 వగమూనుతుడనివారైకైక్కరుగానిగురుపత్నిబొందుదుకుటివిచంద్ర
 ద్రాసన్నారకుడుదనిసభ్యులన్నిరిగానిచొంగవేళచరించుద్రోహచంద్రాచా
 డుగవనకున్నకృరుశీరమునెక్కి- మణులగడ్డలింగియటువధూమణులనచి
 జలధిపొంగించియారీతికులువతనముచాలచేసినమేత్తురాచందమామ॥

జరుపు- శంకరాభరణము-అటతాళము-

చంద్రకణసాంద్ర-అపురయోగి-చంద్రకణసాంద్ర॥ తారకేంద్ర-అపు
 రాయోగి॥ చంద్రాచూర్ణలరామేరాయోగి చంద్ర॥ ... ..

చల్లనైనవాడశార-సుకుమారనా - వల్లనేరములేదులేర - సువిచార॥
 అపురయోగి॥ చంద్ర॥ ... ..

పండువెన్నెలకోర్వగలనా - తమివలన- లొండూరిహరికైనదాన -
 న్యాయమాన-అపురాయోగి॥ చంద్ర॥ ... ..

మోహనిమలయానిలపట్టుదపికాదుల కూషించుట.

క్షమలయానిలమాచలమా! ఫలమాయులులేగగికుబలమానిమా

యలమానినులలమటవడ-కలకాలమునీదురూపుగను పడక గదా|| *
 క|| కీరంబారొదవిడంబ- వై గంబాస్త్రీలనూ శివలనుగుణులై. యీ

కీరిబల్క-సాగిన- మారునినీపురుదమరియెక్కింతు|| ... *

క|| కేనినట్టివారి నెరుగక- చనువుర పాలించు వారిజత గూడకయీ- వస
 వాసపుట్రతుకిటువలెఁగు మా యో పికముల్లారకడుకూతలిడ|| *

క|| తుమ్మెదలారాశీరమున | దిమ్మురన మ్రోతలిడగదిరిలివై రా
 కమ్మనిసం వెగపుప్పులు. ఘర్మ నవానించుచుండు గదవేపోరే|| *

క|| అంతటభవ సాగ్రాంత | ధ్వాంతముగమియించె - బక్షిగతులటు
 గూసె|| వింతగగమలంబులుమది|| కెంతో మోదంబుజేం చెనినుడుద
 యించె|| ... .. *

మోహినీవాక్యము.

దరువు- నాధనామక్రియ అటతాళము.

కరమొప్ప హుదలచరమ్మ- యీ- మరుని కేదనమాననమ్మ|| ౧

రామధ్యానము సెయగమ్మా- యో- రమణికోకిలవేగునమ్మ|| ... ౨

పునుగుల్లులవిల్వరమ్మ- యీ- పొగరుచిల్క-లుచనునేకొమ్మ|| ౩

కెలయఫలుచిల్వరమ్మ- యీ- మలయానిలముపోవునమ్మ|| ౪

సెంచకమ్మల్లరమ్మ- యీ- సుపుతుమ్మెదగొడుగునమ్మ|| ౫

తొండూరివారిదలచరమ్మ- యీ- మండలేశ్వరుడు వచ్చునమ్మ|| ౬

ద్వీపవ.

పీరమణిమణితోకీర వాణి- యారీలిమరు బాధకెట్లుతారుదును-వతి
 రాకనిల్చెమున్నటిప్రేమదప్పె-నతికనినాత్త కుండాయెమ్మ గుహ - విరహ
 మగ్గలమాయెవిభుడురాదాయె- గలువలిరవమాయెగజిభారదాయె-నిలు
 కలువొదనేయచెల్లినలపాయె- కలికికోవెలగూయగడియజామాయె- చం
 దురుడునుడాసెసఖుడెడబాసె-నిదియేమివనిసేయహితవులేదాయె-బాం
 కిందిరాదాయెపాలతిహోవిభుడు- నింకేమి నేయుదునింకివరాక్షి- ధరణిరా

లుమాటదప్పరటంచు-నెరనమ్మియుంటి నేనెప్పుదిలోన-నిటునేయుపెరు
 నేహితవుబోనాయె-మటుమాయకానిమమముగానవచ్చెమంచిదికా
 మ్ముమర్యాదజెలిసె-నించుబోడిరొసంకయించనేమిటికి- రావచ్చుపోదా
 రరాజుస్మినికి- భావంబుననరొత్తబల్కెదనముల-నయశాలియగుచు
 నన్ననశేసేనేనిగ్రీయవాడటంచువాక్రవ్వుడునతని॥ రాకనన్నగడునిరా
 రించినను- నోకాంతనాకతివోర్తులుమాడు దురితారియైన శ్రీతొండూ
 హరికి-నెరుకగావలెనమ్మహితవుతోరమ్మ॥ ... *

క॥ అనిచెలినితోడుగూడుక॥ చనిరుక్తాంగదునిటావిసంశయమొద
 క॥ వినయముమనమునజెనగొన॥ ననియెకమధురోక్తులరనలికుతు
 మునక॥ ... .. *

తరల్ల॥ శరణుసజ్జనపాలధర్మవిచారభానుకుతేశ్వరా॥ శరణువైరిది
 యంగసద్గుణజాలవంద్య-దీగీశ్వరా - శరణుభూసురరత్నవ్రతనిష్ఠాగరిష్ఠకృ
 పదరా॥ శరణునతమందార నీకునుశరణుభూపలయేశ్వరా॥ *

పాశ్యము.

ఇదిగోపదిశేలపదసంబులుమహాస్వామీ॥ ... *

స్వామ్యున్నంతరాలకై వధిశల్లవేమోహిణీ॥ ... *

దరువు పున్నాగవరాళి-అటతాళము.

ఇటికిపోదామరారా-యేమినా ప్రాణనాథా॥యిం॥ తుంటవిల్లునిబా
 గేనుజంటబాసితాళలేను॥యిం॥ ... ..

ఒక్కసారివిడనాడ-నొల్లననిబాసచేసి- పక్కనెడబాసిసీపు- నిక్కడని
 ఛ్చియున్నావు॥యిం॥ ... ..

కప్పునవిడములిచ్చి- కాగిలించినిన్నుమెచ్చి- మెప్పుగానుం-డటిరా
 నినివ్వుడువిడనాడితేరీ॥యిం॥ ... ..

తొండూరివానుడై న-తోయజాతుడొక్కప్పుని-యండనమ్మియున్న
 దారి-యండబాసియిటనత్తురా॥యిం॥ ... ..

రుక్మాంగద వాక్యము.

కృతిన వేచెలియే. కాదని. ఘనముగ ప్రతనివ్విధిగ్నిగడువేడుకచ | య్యగః
త్తునిమిమిందురూ. ననుమానమిదగ్నిగ్నిహమ నకులసంపా||

మోహినీ వాక్యము.

దీప్యమా.

ఓ రాజవేంకటా! నా ద మాసాంధ్ర-యూరీతిబల్కె-చిది న్యాయమా
న య్యమైన సహజబాంధవ్యమునిన్నమిదు - గణుతిం చిసఖ్యంబు గామాం చె
ప్పి- లేవు మాపనుచు నీగీతిబల్కె-దవు- బాప్త లేయిట్లాడభావ్యమా-మన
దయులొసూర్యవంశపు రాజులెల్ల - పరపడివాక్యంబు పటి శురగుచు- న
మ్మకంబు డటిమనమ్మ - జల్లవమ్మనెల్లయిట్లాట కనెగుగ-నయిననుమీన
మందురాజులకు- మానులంగుజేమయ్యెంతలేదు - అదియెట్టులన్నరా
మావగీర్వండు - మదిరాజీ సీతను మరిచిడనాడి - పదిసెలలుండలేనిదిగా
బుగానునిదిగాకనల రాజుహితమైత్రితేక-తనదకుండులినిగ్నిగుంశసోద్రోసి
ని నుకనిటవం - ననుచిలే-యలహోర్వంధ్రమహారాజర్య డెల
మిబిమ్మనిచొకరి-టి-గనిడ-యాలాటికనినాత్మలిమ్మసీపతులు- బాలా
మణులనిట్లు బాధవెట్టె-గరు-తడయకమీవంశధర్మవర్ధిని - పడకగృహంబు
లోపలవిడనాడి- ననుమోసగించియూనలినాత్మలొన్ద - జరుపుకేరిగ-న్
లుపెట్టినల- ప్రశమనియొకమాటవై నంబుచెప్పి - హితమనించుడదీది
మేకగాదు-యేటివ్రతంబులిం-టిగర్భంబు - మాటదప్పిన వాడుమగవాడ
భువిని- గరుతరతం-తూదిగోపాలకృష్ణు- నెరనమ్మియుండునన్ని టునేయ
తగన్య ... .. *

రుక్మాంగద వాక్యము.

ఓమగువామగవారిచెంతనిలుచుండిమాపంకంబువారలనెక సర్వం
బుగావించెదివిదితనా-అయిననొక మాటచెప్పెక విసవేభామా|| *

క॥ చిను మోహానిని తోటగ్నిచమాటలుతప్ప లేదుకినియగమది కోఁపు
మగున్రతమువ్వడువను మచమలరగనిన్నిడువమానికనవే॥ *

మోహినిరుక్మాంగమలవాక్యము.

గర్భజ్ఞ - శంక గాథ - ఇదు అటరాళము.

ఇంతక్రోధవేలనికు నినవ శతలశఁట-యింకొక్కేమీదక్రోధ-మింతై నతే

నీ॥ * ౧

నిన్నజూచిప సునివ్వ-నే నురా రామో- సన్నతాంకిరేప త్తున
య్యనపోవే॥ ౨

రేపనూపుగడుపులేల - లేదరావన్నయింత రావు నేయమేరకా
డు-రాజీవనేత్రీ॥ ౩

తోలుతగల్గవేయలేల్ల-కారమామొచుబుద్ధి - నిమకడగల్గినవత్తున
మసొంగుకు॥ ... * ౪

ననితలకూటముచకన్నవ్రతములెక్కువ-భీ- వినగ రావలెబొంబులు-
పెరిగిపోవోవే॥ ౫

సాహమాంపల్కి తొగ-యింతొంపినగ- వంతముతోజెంతసోర
తుచేయవే॥ ౬

అడవి గాముకెన్నెలాచెన-తెన్నీమాటయో - పడతినామాటయూ
న-స-గునేన్నెవే॥ ౭

చెంతజోవద్దనగను - నేయిబట్టెగ- వో- యింతొండు-కిద తోక
యటకురావనే॥ ... * ౮

మోహినివాక్యము.

ఉ॥ ఓమనజాధిసాధమననూగబలైదదేవసంఘముల్ | ప్రేమను
సంయమేశ్వరులభీష్టపరాబులుచేసిదేవతా | గామినిసౌఖ్యమొందుదు
కాపుననివ్రతమట్టుబుంచినా | తోమదనాజనువ్రతముగొనపు వేడుకజే
యుమిత్రరి॥ ... .. *

రుక్మాంగద వాక్యము.

చ॥ హరిహరియంతమంచిపలుకంటివే! హరివాసరంబునకా । దరుణమదంబుచేతనినుదాకొకన గానిటుసంభవించెనీ! వరమునులందరుకాని నగవాసేగనేశవధంబు నేతునా । వరసుతునై నజంపెదనువారిజనేత్రివ్రతంబుమాననే॥ ... *

మోహినీ వాక్యము.

ద్వితద.

హరి హరియంతమాహుడిలివయ్య - కరుణయంతయు లేకకతినభావమున-వరపుత్రజంపెడివారలుగలరె-వరుసు గానీకట్టెడు మాకర్ణబుద్ధి-వసములోనాగూపపై భవంబెల్ల - కనుగొనినాబుద్ధికరగించిపొంది-యిటునన్నుదోడ్కొనియింటికివచ్చి-మటుమాయచేసియీమానినలొడ్డ - దనరనుభవవ్రతంబనిచెప్పి- ననుభాయుటకును నీన్వాయంపుమాట - పరికిరివయ్యయోభానుకులేక- యిలదేవమునులారయీవారైనరె - యీపాపబుద్ధినాకింతయు లేదు-భూపాలిలకనీర్ణమిట్లుండెనెన్నవొవ్రతములనిమీదజేసి కన్నులుచల్లగాగాంతురుచుటల-వ్రతమునకై పుత్రువధియించువారు-హితమతిగలరెయీయిలలోనజూడ-ల్లలమీదను ప్రియమెప్పుకరుణ-తల్లికిలేకున్నదాదికిగలదె-యయినను గానిమృతాలస్యమేల-భూనాధనీబుద్ధిపూర్వకంబుగను- బరువడి గాబట్టుపలుకులకెల్ల-నీతిగుల్కుతాండూరిస్త్రీహరిగలడు। ... *

క॥ ఇటువల్కుగవినితనచెం! గటివిశ్రగ్గీపుజాదికడువేగమెచి । స్ఫుటగతితోధమాంగదు! నిటకుందోడుకొనిరమ్మునిశ్చయమొప్పుకా॥ ... *

రుక్మాంగద వాక్యము.

చ॥ అహోహో యోరీదిశ్రగ్గీవా నాకొమారుండై నధర్మాంగదునిపట్టుకరాదా యోరీ॥ ... *

మంచిదిబుద్ధిమహారాజా॥

...

...

...

✽

సీ॥ ఒకపీఠిలో బాలులకలంకులై కొల్వ నాటరాడు మనుండునట్టివాని నంద నిముంగురులభికథాగంబున జేరి నటింప గాజేలగువాని । గనకంపు మొల నూలిఘంటలరవములు చెపులకువిందులు చేయువాని । పురిగోరువత్తక ముల్ పొసగ పెరుముపై నటనంబు నేయ గానలరువాని । మాటలమ్మ తంపుతేటలపట్టువాని, ఘనతరంబై నహరిభక్తి గలుగువాని । భటుపజేప ట్టుకొనిపోవభయములేక, శ్రీహరిని నెన్నుచునువచ్చే శ్రీఘ్నమునను॥

ధర్మాంగదుండువచ్చుట.

క॥ నరహరికరుణాకరము, దరధరముచుకుందవరదధర్మాధారా, హ రినారాయణకేశవ, శరణుసదానందసీతశరణుముకుందా॥ ✽

దరువు - పున్నాగవరాలి - ఆటతారము.

కరుణించునన్నుముకుంద- శ్రీ హరిపరమాత్మగోవింద ॥ హరియావధ రణమంచరదివ్యాభరణాభూ-భరణమదాసుర-హరణర- మాధిప॥క॥ ౧

బుద్ధి తెలియనిచిన్నవాడ నొకరి-బద్ధతైరముల్లేవాడ-బద్ధహవయ ని-బద్ధకేశవయేమో-పద్ధతి గాదండ్రీ-పట్టిలేమ న్నాడు॥ కరు॥ ౨

మాధవాచ్యుతబ్రోవవయ్య, యే - మేధలేలియనివాడనయ్య - శ్రీధ రాధోక్షజ- శ్రీతజనరక్షణ-వేధొండపాలమ-హేధవవందిత॥క॥ ౩

అండజగమనమురారీ-యా-ఖండలనైరివిదారీ - పండితపోషణ-కాం దాజజాండ్రీ-చండిలననుబ్రోవు తొండ్హురిపురవాస॥క॥ ౪

సీ॥ ఇట్లులధర్మాంగదుండునద్విమలమతిని । హరినిదలచుచురాగనా పురముజనులు । గుంపులైకూడి వెరగందికుపలయేళు । పుత్రుగనుగొనిత మలోనబాసగననిరి॥ ... ✽

పురజనులవాక్యము.

సీ॥ చూడరేచెలులారహోద్యంబుననువారలేమి చూచెదరంచునేగు వారు । కొడుకు ఒండనురాజుకోరెనేయను వారలేటికింపున నేటివారు!

మాటతప్పనివాడుమనుజేశడనునాగువద్దనిచ్చెప్పైవ్వరనువారు । బోటి
త్రావుత్రునిపొరిగొనెనను వారలలికామ కుండితడనెడువారు । బాలుడయ్య
నుఃత్పతాక్యపాలనంబు । నేయబూనెనునితనివిశేషబుధి । యెంచనశ్యము
గాఁనియెన్నుచుండ । తడయకనుపోయితండిము - దటననిలని, *

ప॥ సాష్టాంగనమస్కారంబునాయనా॥ ... *

ధీమాఁ యుక్తుడు నై నధిఁల్లనోయిధర్మాంగదా॥ ... *

ధర్మాంగదవాక్యము -

గీ॥ చిన్నిప్రాయంపుబాలురునన్నుచిల్వ । ప్రొడ్డుపోవుటకొరకునై
బోయియాట । లాడుచుండగదళవాయి నేడువచ్చి । పిలచితెచ్చెనుమో
తండినలచుటెమి॥ ... *

వాక్యము -

ఆహాహానాయన్నాచిన్ని ప్రాయముగలిగిననాసాటి బాలురాటబూ
చుటకొరకునై నన్నుచిల్చిన నేనచటికిఁబోయియాట్లాడు చునుండగామ
నదళ వాయిచిత్రగ్రీవుడువచ్చిప్రమరురమ్మన్నాననిఁచివచ్చినాడెచు
నిమిత్తమోయాజ్ఞయివ్వుడునాయనా । ... *

రుక్మాంగదవాక్యము -

చెప్పెనువినరాధర్మాంగదా॥

ద్విపద.

ఓరిధర్మాంగదయోగిసత్పుత్ర - నేగుశ్రమీరగానిన్నుచిల్చుటకు-కార
ణంబునుచినుకడగి తెచ్చెగను-నా రాసుమునకువేటాడగాబోయి - యీరా
మనటుమోనియేగుమోహంబి-ధీతతనిటకునేచెచ్చినపడవ నొరవరియెడ
పాయ నోయింతియచుచు - ప్రకటించిపలికినిబ్బరముగానుండ- హరివాస
రమున్నినరుడేరగాను-నికపుగావిడనాడియిటురాగతాను-వచ్చియూ
ద్రతమేలనజ్ఞాంచికేగ- మచ్చికననుబొందుమచుశేంద్రయనిన-కొడుకుజం
పెదగానికోరినవ్రతము - విడువనేనటంచువెలదితోనాటి - నామాటపా
లింపునాపుననిపు-నీమాడ్కి-తలగోతునిపుడును... *

ధర్మాంగదవాక్యము.

అహో నాయనామరవిచేయుచున్నానుచి త్రగింపుము.

✽

ద్విపద.

ఓ శంక్రివికపవ్యమౌ పృథామీరు. - చేతోముదంబున జేసినవ్రతము. -
 ఓడపగారామవేదిధములమీరు - కడువేడ్కజెప్పినకార్యంబునెరు - నింత
 మాత్రముననుదిగొప్పగాదు - వింతలేతండ్రిచెప్పినమాటనెరు - సత్పు
 త్రం కున్నెన్నహంధర్మంబు - సత్పుణ్యమాగ్గంబునవరూఢండు - రీతల్లిపతి
 గనా - మాత్రమల్పై - నోవంక్రితకథలయొగినిగానిమ్ము - వెన్నుజొత్తం
 ధురివేణుగోపాలు - డన్నిటికినితానునదిగొయున్నాడు || ... ✽

క॥ అలగతనపుత్రుండిటు. పలుకుచునుండగనుప్రేమబట్టగలేకా. బ
 లుమరివ్యధచేసంధ్యా. పలిమోహినినశ్చేమానిపదరుమబల్కె॥ ✽

సంధ్యావలివాక్యము.

గరువు - మారువరాగము. అదిశశము.

ఎకమోసనూయెనమ్మయిలివోనాకొడుకునిపుడు పంతముతోరా
 బుబ్బటి. త్రుంతురనియున్నాడెయ్యో॥ యో॥ ... ✽

నెన్నోత్రమలేచుచేసి - చిన్నిబాలుగంటిరమ్మ - యిన్నాళ్లనీ
 మోసి నిబర్నగవొప్పొడలెన్నె॥ నె॥ ... ✽

సొమ్ములువీలొచ్చి - పొంగుమాచువారలున్నా - రిమ్మాప్పిగనా
 వలకిరరు - నిటులనుమరుగుమరెవ్వ॥ రెం॥ ... ✽

వారిజాతులారాశ్రితం - డూరిశౌరియెందున్నాడో - ఘోరము
 యాకావ్యము - వారిండువారేవరోకాని॥ మో॥ ... ✽

క॥ అనిపల్కిపుత్రమోహము. బెనగొనమోహినినిజూచిభీష్మ ధా
 వం. బునసంధ్యావలియనియె॥ ఘరరోషముబెనగొనంగగళపళపడు
 చు॥ ✽ ✽ ✽ ✽ ✽ ✽ ✽

ద్వీపదః

అయ్యయో యిదియేమియాశ్చర్యమమ్మ - యియ్యాగడవు మాటలెం
దై నగలదె-నాతన యునికినిసాతియు బెద్దభూతంబుజను పెంచుపాలుపనవ
చ్చె- నెన్నిప్రతంబులు నెన్నిదానములు-చిన్నిబాలునకునై చేసితిగదరె। నా
కుముద్దులుచూపునట్టిప్రాయమున - నీకుమారునికినిటుసంభవించె- బట్టిన
పృథ్వీవచ్చిభూసురులెల్ల-బట్టాభిషిక్తు డై ప్రబలునటంచు - బగ్గిరిగాని
యీబాలుడు వేగ-నల్క-తోతండి చేహతుడొనటంచు- నావగిష్టమునీంద్రు
డైననాతోడ-నీవిధమాననీయిటువల్కడయ్యె- నావరపుత్రునినాముద్దును
తుని-నీవిధిజంపగా నెటుచూతునమ్మ- పాలు నేతులజన్నిపట్టినిటించి - పాలిం
వదీరొమ్మున బెట్టవలసె- నెక్కడిమోహినియెక్కడిరాజు- ఎక్కడియీ
మోహమేజూడలేను - కావపుత్రుండునొక్కడుచిన్నివాడు - దైవమా
యీబాధతప్పింపరాదె- అష్టదిక్పతులారయమరేంద్రులార- శిష్టసమ్మలా
రచేవట్టిగయ్య - యిటుకత్తినాత్తురాలెవ్వరులేరు - మటుమాయగానునీ
మల్లడితెట్టె- గానిదైవంబుదెక్కడబోయినాడొ - న్నినిండుతోండునిస్త్రి
సూరిగలడు॥ ... *
...

దరువు. అసావేరిరాగము, అటతాలము.

భామలారనా-బాలునికిని నే- డేమిశ్రమవచ్చెనే॥ రామరామనా-రమ
ణునకునుజాల- ప్రేమతేకపోయె॥ నోయమ్మా॥ ... ౧

కటిలబుద్ధులుగల్గొమ్మ- మాటలువిని - నటయెటులోతుగానమ్మ- చ
టులపరాక్రమ- సింహమాన్యపలితా- నెటుసమ్మతించెనమ్మ॥ యో॥ ౨

కొమ్మటారముద్దుగుణ-రత్నమగుచిన్ని- ధర్మాంగదునిపాకి - నమ్మది
లోనేమో నెగులుపట్టడిపాన- కమ్మలోబుట్టాయెనే॥ యో॥ ౩

దిడ్డుగల్గనట్టి- వింశాధిపతి- జెడ్డకార్యములోచుకానా- గొడ్డురా
లుగాగ- దిడ్డనిదునిచేటి జెడ్డకార్యముజెప్పెనే॥ యో॥ ... ౪

మంతలేశ్వరునకు - మమతనె టువచ్చుండజ నేత్రులార- తొం
 దూరినీకృష్ణ-నిండుమనంబున-దండి గానమి లినే॥ యో॥ ౫

చ॥ కటకటబ్రహ్మ కౌతవగగ్గెనొ నావరపుత్రమీదనీ॥ కటిలపుబ్ధి
 యిచ్చివిన గూఢనిభావము ప్రాణనాయకు॥ నెఱువలె నర్పరించెనిక నేడును
 దానను రామరామ వా॥ నిటుశబి యింతునా మకినిప్పుడు శౌముగల్గె
 భామివీ॥ ... .. *

వాక్యము.

పీఠమూర్త్యాచతుర్ముఖుననున్నె జన్మము గుంజగగ్గెయిండె
 నోనాకుమారుని చింపుటకు నావతిగి ట్టిమనస్సునైనెనియున్నాడు గదా
 నామచిన్మునగల్గుదిగులదిరుటకొంకు నై యాబ్రహ్మ చీపునకిప్పుడిశాసంచి
 శ్చేష్టజూడవమ్మ చూడవే॥ ... .. *

గీ॥ బాళికామణియికమీదభక్తవరులు ప్రేమ బేబూబ గావించెద్రయ
 ము లేకయేయుగంబు నైననవిస్మయలరబ్రాహ్మ దేవగగ డి లేకపోవు గాక॥

దూతి వాక్యము.

పీఠభీమబ్రహ్మ దేవునికినిరామి త్రయగాశాపాచిచ్చిలివి యతంజేమిచేసినే
 నీవనికదాతల గానిప్పుడె ననువచరించి వేడుకొని యీబాధ నివారించజే
 యుమచ్చు॥ ... .. *

సంధ్యాపరి వాక్యము.

ద్వీపగ.

భామరొవినవమ్మ పాపాత్మురాలు- గామనోహరు చెంతనటియించునే
 ల-గలలూరమరు కేళిగరియుచుబాల - మో కువచేసేమె మినిశంబుచేసి-వి
 డెములోనిచ్చి యీరినంబుబెట్టె-వడుబాట్లుమారికిపసగలమందు - లుం
 దునులేకున్ననుర్వీస్థలమున - బంక వంటిరృపాలుపట్టినిజంబ - నూహించు
 నటవమ్మ యోముడ్డుగమ్మ-సాహసంబలరగాదంబ-లంచు భూపాలుడె

ట్టులబొసగనామనవి-యీపట్టవిననటెయిష్టముగల్గి - యయిననునానే
 చుట్టలబట్టి-నచుట్టగాకమునజేట్టినను చాలరుణ - వట్టుకోయిక
 మీగుకోటముపదవె- యట్టిపట్టుననేయుగమందు గలిగియున్నదాని
 కడువివరించి-పలుకెయ్యాయప్పబంగారుబొమ్మ కలకంఠితోడూరి
 కేకీశ్రీకృష్ణు- డిలయ గునున్నాడొయిట లేదొక్కటి॥ *

సంధ్యాపరివాక్యము-

క॥ వరకరుణానభరితా । సమతనూర్యాన్వయ్యాన్ధ్రీనక్షత్రీకా । య
 రశమిని మహాపా । పంజరప్రవాణసాధచనగోనుమనఘా॥ *

వాక్యము-

పగిలేలసాస్తాంగనమస్కా-రంబులుప్రాణసాధా దీభకాసుమంగళిభ
 వయోనిని తనువచ్చివావేభామా॥ ... .. *

క॥ పవిననుమాంబుడు । పరిశలునాతోను జెప్పవచ్చితిమీరుకా॥ ఘ
 ను సగాధలబ్రోచె॥ మనుజేతునుతునిభిక్షమకిగదవినజే॥ *

గర్భా తోడిరాగము- ఆదితాళము.

ప్రాణసాధా కరుణించు॥ ప్రాణసాధయూ-బాలునిదునువగ - జాణత
 నముగా-జాలునుమ్రెక్కెద॥ ప్రా॥ ౧

పసిబాలుండని - భావనచేసిన- విశదముగాహరి - యెసగునుమోక్ష
 మ॥ ప్రా॥ ౨

న్నిపాయమని- యెన్నెదతోడూరి - చెన్నకృష్ణనకు - మన్ననభ
 క్తుడు॥ ప్రా॥ ౩

రుక్మాంగదవాక్యము-

క॥ వినవేభామామణిని । తనయుడువగవాడుగాడుధర్మాత్ముడునే
 నానరించువ్రతముకొరకై-మనిమెగనెడమాట లేలతోయ్యలివినజే॥ *

వాక్యము.

దీభామాధర్మా ముండుమహాపవేకవంతుండు నాకుతెలియనిమాట

రుక్మాంగదవిగ్రహము పునః పాఠము -

కలవాయయినదివరించెన - నీమోహనివర్తివ్రతముఁజూర్చిమ . త్రిమపెట్టు
చున్నదిగనుకవ్రతమువిడుచుటకన్న నీసుతునివ సుమటకును న్యోగించిననీ
హావర్తియుతనికపించెనుమనకు మోక్షమిచ్చుచునన్నవేచెల్లి *
...

ద్వీపకాండము.

మానవాధీశునిమాటలుమాతఃపూనిమితలుగాగబోయినమదికి-
గానిలోజేయగడదేడ్కబెట్టె- గానుచైవంచెట్లుకడనేవికాగలడు- శాసన-
మాటలునేరను బాబునివిడువఁపూనిమొక్కినకానను- కానివారిమాటలు
నికడగి బారీతిముద్దుసూనకరువఁటి-వానిదుగుమెడవేలా- శాసనమాట
లునేరను|| ... *
...

రుక్మాంగదవాక్యము.

ద్వీపకాండము.

శ్రీరాజవదనహాత్రవమైన- శ్రీకమలమండకున్నయోకాదు రాగాని
భవకాశికార్యబలంత-పారసాక్షిరొవినవే - నామాటలునేరునేయకపో
కువే-మీభక్తిగల్గిన-వారికిఫలమిచ్చు - నారీనుకొనఁగొని డూరిశ్రీకృష్ణు
డు-పారసాక్షిరొవినవే|| ... *
...

సంధ్యావళివాక్యము.

అమృత్యునాప్రాణనాయకుండగునీతాజేంద్రుండు నెలవిచ్చినవ
లోక్తిగల్గుదుక్కులపమనుస్సుర్యభంగుచేసియుండెనని తలంచిననీమీ
యొకరీతిగామనంబుర్యులుమనెనికెట్లుపై రింతునమ్మా *
...

దరువు-ముఖాతిరాగము.అటతాళము.

భంకెట్లనమ్మా-మనసునిల్వ-దింకెట్లనమ్మా- యభరాజగామిని|| సంక
టమునుదీచు-సరసులెవ్వరోకాని|| యిం|| ...
నేజేయుమనవిచనదాయెను-రాజేంద్రు-జూడని తాజేయుపూజా
ఫలముస-హాజమైచెల్వొందె కా-ర్యము తథ్యమనుచుబల్కె||యిం|| ...

హిందూరిహరిని-భక్తితోనా-హిలగకమదిని - నిండుగనిల్పెద- పుం
డరీకాక్షుడా-భుండుముగనం-డుండిరక్షించును|| ... *
తె

మోహినీవాక్యము.

ఓస్వామియెట్లనై నభాలునిరక్షింపవలెనుప్రాణనాథా|| *
రుక్మాంగదవాక్యము.

విసవేభామముంకమారుమాటపక్కిన నన్నుచెందనిదానవొదుపుగ
నుకయికనిబ్బరంబుగానుండవభామా|| ... *
సంధ్యావళివాక్యము.

సంధ్యావళివాక్యము.

ద్వీపద.

హదైవమాయెంతయాగడంబాయె - నాదైతునకప్రేమయగుమా
త్రమైన - కొడుగుపైలేదిట్టిరక్తూకర్తంబు - కడువేడ్కజూచుటకష్టంబు
గదవె-చిడ్డలులేనున్నపెద్దచుంబు-చెడ్డగదాకల్గిచెడుటయుకొమ్మ - పూ
ర్వమందెవ్వరిపుత్రులజూచి-యోర్వగాలేకనేనుండితినెమి- యీజన్మము
శనింతహినభావంబు - నేబూడగల్గెనేనిష్కారణముగ- కటకటానగవా
రితై ననునింత-దిటమైనవార్తలెంతెంతటవద్దు-కంజాస్యలాగయీకార్యం
బుదీర్ప-కంజాక్షుడైనయాకంసభంజనుడు - గానియితరులవల్లగాదుత
లంప-హానందసందనహాభక్తరక్ష- హాదీనమందారహాగోత్రధీర హాదేవ
దేవమహాదేవవంశ్య - యెందునున్నాడవోయాకాగ్యమిపుడు. అందు
మాడగానపరాధిట్రోవు- పుండరీకాక్షనాపుత్రురక్షించు - హిందూరిహరి
కృష్ణదురితపహరణ|| ... *
దూతివాక్యము.

ఓకొమ్మారుక్మాంగడుండేమిచేసియేనియింతటికి మూలముమోహిని
గనుకయాయమనైననుదినయ భావంబునవేడుకొన్నట్టైననీవాధవ్యు
గదవమ్మా|| ... *
గదవమ్మా|| ... *
గదవమ్మా|| ... *

రీతాంబరనిత్రముఁగుడు గానము.

సంధ్యావళివాక్యము.

అహమందికార్యమేవేళతంతయ నభవముకావలెనోలవేళకంతయ
నుభవముకాకపోదుగనుకయింపపుటికిపోయివేడుకుండుమువదవేవదవే॥

క॥ నిత్రమువృద్ధముశేసెద॥ తొత్తుకుశివమెత్తెనేనియొకయైననుతా॥ న
త్తుగమ్రొక్కకమానునె॥ మత్తుచికోలేడుకానత్తుసముగనవే॥ *

వ॥ అనిమోహనిచెందెటి॥ జని॥ ... ॥ *

ఉ॥ ఎంతటిప్రాభవైలివిగజేమ్మగలోచననాకుమారుని॥ వంతలఁటిరా
జునకువాక్యములు॥ మదిబోధచేసి॥ వింతటిసంగగారివలెపడెమునెయు
చునున్నదానవా॥ పంతమువద్దుదాలునకుప్రాణములిచ్చియుర్తిజెంగవే

వాక్యము.

ఓమోహనీరాజునీకుసంతపనుచిచ్చినను న్యాయమైనకోరికలుకోరు
కొనకస్వజనకాతిస్యం॥ నభావంబునకుబాల్పడి నావరపుత్తుని తెగట
పుణ్యనగ్నినిసంతసంతోషమామొనమ్మయిప్పుడైననుగరుణపుట్టుటకురాజు
తోవినయంబుగాగొన్నిమాటలునుపరింపవచ్చు॥ ... *

మోహనీవాక్యము.

ఉ॥ చిన్నతనంబెకానిమరిగ్రహముకల్గినమాటనేగనో॥ వన్నగజేణి
దయకునాత్రతగ్గినదాననావయి॥ గన్నగలేలచేసెనపుకుట్టిగ శ్రీహరి
యానబాలు॥ నెన్నటికైనద్రువిపుమనిజెప్పినదానగగానుభామిని॥

ఓయత్నాన్రశమువిడిచినన్నపూదుమనినను వేడుకొన్నందుకుచేత
శృద్ధిపూర్వకముగారాజుపల్కినపలుకులేకానియెంతమాత్రమైనననుచె
ప్పలేదమ్మ॥ ... ॥ ... ॥ ... *

సంధ్యావళివాక్యము.

క॥ ప్రతభంగముగావించిన॥ నలిపాపముగట్లనమ్మయలివాసీపు॥
ప్రతపాంతముచేయుమదన॥ వితరణగారాజుతోడవివరింతుగజే॥ *

మోహనివాక్యము-

ఎంతపనియైనవ్రతము నేయుమని నేనుచెప్పుటకుమనస్సునిచ్చుయిం
కదు- కావుననయ్యెడికావ్యముకాకయేలపోవునమ్మ॥ *

శీ॥ ఇటులకైవంబులనుమచినెనుకొనుచు । మనచుపదిలంబుచేసి
యామానవతియుగోపమోహంబుతాపంబునేపుమీర । మోహనీదేవిక
నుగొనిముదితపల్కె-॥ ... .. *

సూర్యవళిమోహనీదేవులసంవాదము-

ఎవ్వరేనీఃపృథిందువచ్చిరాజు-రవ్వలు నేయనీ- వెవతే॥ ౧
అక్క-యెవ్వరైనదీనీఃవెరుగకనీవిట్లునొవ్వబల్కెదవిది మంచిదే॥ ౨
ఓసి- మంచిదానవని - యెంచినివారెవరు - కొంచెపుబుద్ధులు-మాన
వే॥ ౩

మంచిమాటలన-మ్మించితెచ్చెనురాజు- కొంచెపుమాటలు- పల్కె-కే॥
ఓసి- తెచ్చి తీనెమాయె- తెగువతోసభలోన- తచ్చినబాడుట- తగునటె॥ ౪
అక్క- మచ్చకంటిగోనీవు-మానస్థురాలవు - విచ్చలవిడిచెయివి-సరకే॥
ఓసి-విసురుల నేటిదార-వీలాగుబొంకించి-మసిబూచినేరేడు-లమ్మకే॥ ౬

అక్క-పసురమాటలచేత - ఫలమేమెయ్యాయమ్మ - పసురలోనీవెం
త-దానవే॥ ౭
ఓసి - నాయెంతదానవై - పాయకసుతుగొంతు-కోయింపనేటికి-కొమ్మ
రో॥ ౮

అక్క-స్వామమదక్కినీ-వీయెడబల్కెవు-కోయించుమను వారల
వ్వరే॥ ౧౦

ఓసి-గళమునవిశముంచి-కడుతీవుమాటలు - పక్షినఫలమేమి-భామిని
అక్క - కలకంఠిభిషమేమి - కడుతీయదనమేమి తెలియదునీవైన-తె
లుపవే॥ ౧౨

ఓసి-వేలుపెట్టినకరువ జాలవుబలుచిన్ని-బాలపునీకిన్ని-పలుకుల॥ ౧౩

అక్క-బాలనైననీవు పట్టిచెంపలుగొట్టుజూలినదానవు-సఖయగో॥ ౧౪

ఓసి-అటబోగము దాని-పీటుగగుల్మెదు - మాటలు నేర్చిన-మగువవే॥

అక్క-- మాటలకవ్వలి-మాటకునేమైన-బాటిగజెప్పవే-దరికమే॥ ౧౫

ఓసి - యెంతమాటంటివే-యీసఖలోపల-రంతులమారిజే-రాకాసి॥

అక్క-- వింతమాటలుపల్లె - దేమమ్మ నాతోడ - నెంతరాజసమునీ- ౧౬

అక్క- నే॥ ... ౧౭

ఓసి-వ్రతమువిడిదిపెట్టి-పరియింపుమనియెద - వలికామసామాన్య-వై

లివే॥ ... ౧౮

అక్క- వ్రతమునేయుచువురుష-వాంఛలేకుండిన- సుతుడెట్లుగల్గెనే-

సుతిరో॥ ... ౧౯

ఓసి-మాడలేనిదాన- సుతుడున్నాడనిచాల-వేడుకచంపనూ-హించితే

అక్క- కోడిగములకేమి-కొడుకునుజులెడి- వారేడనుండిరోవివ-రింపవే॥

ఓసి- యుం నేనకడియూని-కన్హూ- యక్క-వంజులకమ్మలు- చూచుకొ॥

ఓసి-కనుసొమ్ములేమి-తక్కువే-అక్క-రూకలుగల్గిన-మాటలా॥ ౨౦

ఓసి-అక్క-యనుచునన్నువీక్షకే-యింత-వెక్కునమైచనువిల్వ ॥ ౨౧

ఓసి - పిలువకున్నాకు-కొదువకే-నే-వలచివచ్చుటనీకు-కొదువలే॥ ౨౨

భీ-యెంతనిగ్గులేనిదానవే-నీ-వెలతటివిడియపురాలవే॥ ౨౩

నీ-వెంచనగజాట్లమారివే-ఓసి-కంఠిలోచెయిగడిగి-గావయే॥ ౨౪

ఓసి-యెంచవంకపల్లకంతలే-న- స్నెందినమగిసీగుకొంచె॥ ౨౫

ఓసిగొప్పకొంచెమునీకు తెలుసునా-నా-గొప్పనిమాటల- నావే॥ ౨౬

ఓసి-తొండూరిపామికి-తెలుసునే వాని- యడగమ్మియన్నగానగే॥

గీ॥ అటులదశసకులిర్వురుక్మిష్ణ-తోడఁ బల్క-గాపిరోపగంధరితుడగు

చు । వాలుచేబూనియాసఖవారుచూడ । సురునిచెక్రయగమకించె॥ ౨౭

తమునకును॥ ... ౨౮

రుక్మాంగదవాక్యము.

అహహయో యిథర్థాంగదాయేమినాయనా - వ్రతముకొరకై మోహినికి మాటయిచ్చిన ప్రకారము-నిన్నవసెయించుచున్నానబడిలబుగా హరిభక్తిపదలకనామాటదక్కించిక్తిరి సంపాదించరా యోక్తి ||

మంచిదిబుద్ధినాయనా || ... .. *

చ|| సరహరిమాగవాకమలనాభజనార్దవసుచేవశ్రీ | హరిపరమాగ్నకేశవమదాసురభంజనభక్తపాలనా | నిరతముగీపదద్వయము నేభజియించెదనన్ను ప్రోవవే | వగదముకుంపదీనజనవశ్యలభూగి జెందరత్నణా ||

రుక్మాంగదుండ తనశత్రునిం బూనుట-

క|| అనిహరినిదలచుబాలుని | గనుగొనిరుక్మాంగదుండుకడవేగమెక్-తి నిశీరముమీద వేయగ | తనచేభిడ్గంటవిరిగిగల్గెనై బడియెన్ || ... .. *

ప|| తురీతవజ్రాయుధన మానంబగుతనచేలికత్తి పాడిపాడి మైధరణి నైబడినదిన్తయంబుజేందిసభాజనులుచూచియాశ్చర్యంబు నొందుచుం గ కోసంబు ప్పుచ్చె || ... .. *

గీ|| తిరిగిమరియొకభగంబుతెగవమద | నొడిసిపాలునిదట్టి చియంగి ప్రేయ | గంరమాలింపలమెడగప్పుకొనియె | గానతెగడయ్య శ్రీహరి కరుణచేత || ... .. *

రుక్మాంగదుండ శత్రునిహింసించుచుండ - విష్ణుచేపుండుద్రవ్యశూంఘైయెను - వచ్చుట- ... .. *

ద్వీపవ.

కృతులబాలునిట్టిహంసలుపెట్ట - పటుగలివై కుంతవగమునఁగెని-గ రుడబాహునమెక్కి-కమలనాభుండు - సరసలక్ష్మీదేవిసహతుడైనభ-చక్ర గదాభిడ్గం జ్ఞానాయుధములు-విక్రమస్ఫురణచేవేగధరించి - నారదసనకసనందనప్రముఖ-వారంబుచేల్లకై వాతంబునెయ - దేవదుందుభులునుధీర భద్రనూయ- హావభావములతంభాదులుసాడ - నెసగినభక్తి తొన్లెగవత

కుసుమపక్షిలంబులకొవరొప్పుగురియ-ధావలలోబిల్బిబాలునిబ్రో-
నావిదేశాచారికప్పడువచ్చె|| ... .. ❀

దరువు-మధ్యమావలిరాగము-ఆదితాళము.

ఇగ వాహనుడై వచ్చెనపుడు-కై కుంతవాసుడు - ఇగవాహనుడై వ-
చ్చెనపుడు||కగలుగజగివిగి-నగు మొగముననా-నిగిచుగోచరించు - కగనమా-
ణమునశిఖి|| ... .. ❀

మునిసంఘములు పెంటనడువ- నేవశలెల్ల- మునురొనిచేద్రొంగు-లి-
గ- వినయముననుతను- వినుతిందినభ-క్తునిబ్రోవగమిం - కనకశ్యామ-
రి|| ఇగ|| ... .. ❀

ధరణజనులతన్నుజూడ స్వర్గములచేతులబరులసంగీతములుబాద-
సనరవకన్నకగురుడోగ-వరులబరులేమన- నిలబడిచగ|| ఇ|| ... ❀

ఊరివారలు మోచమునను - పురపీఠులందు - సీరాజనమువ్వగాను-
గాగకాంతలును-చేరికటి వగ గోరికల సూరి-చరాగ్రగీశుడు|| ఇ|| ... ❀

సీ|| ప్రాగ్గిరివైవోప్పబాలభాస్కరు-నోటికంబూసముని కిరీ-టువా-
మితొగిలరాయనిగరునిగు మోముగలవామరహిమించుచులనేత్రము-
లవాడు | శత్రుహదావళితోటిచలదంబుగితివోపదైవోప్ప గాంధగంబర-
మువాడు | పొలుబొందుపటుచితభుజములుగలవాడు భునభేదకంఠ-
చిద్రములవాడు | ఎరుదుశహారయుశలసత్త్వాహర | కలతయంగల-
వాడుకమలగభుజ | కనిననాథనరోజుంగల్గి నట్టి | ఘనుమరుర్వింగదస-
కుసాక్షాత్కరించె|| ... .. ❀

కట్టుప్రత్యక్షులై || ... .. ❀

గీ|| ఓరిరుక్మాంగదాఖ్యకుమారతిలకు | హింసనెయంగ వలదునూ-
హింపుమదిని | కోరుమేమైనవరములుకోకెలలర | నీధిరాధాంబులిడి-
గొనీచ్చువాడ|| ... .. ❀

వాక్యము.

అనినపులకాంకితశరీరుడై రుక్మాంగదుండు || ... *

కపరాజవిరాజితం శరణుమాధిపసర్వజనాధిపసర్వగుణాకరచక్రధరా
శరణుమ్మగేక్షణసామజరక్షణసన్ననిసేవితసాధునుతా । శరణుసురావన
సజ్జనపాలనశత్రువిదారణసత్కరుణా । శరణుదయాకర శాత్రువభీకరస
భ్యజనాదగసౌఖ్యకరా || ... .. *

రుక్మాంగదవాక్యము.

పపదేలసాష్టాంగసమస్కాంబులుపహానభావా || *

విష్ణువాక్యము.

దీర్ఘాయుష్షుంతుడై వక్షాల్లవోయిరుక్మాంగదా || ... *

గీ॥ మరులగ్రీ స సీతులైకోరికలర । నాదుగృహమునకరుడెందినది
యెచట । నితర సముదాయనాశలసతతమందు, నివదధ్యానమాస్త్ర లోని
వివరము || ... .. *

వ॥ అం తథర్మాంగదుంగరివిసయంబునదండప్రణామముగాచరించిని
టలతటభుటితప్రటాంబుబిడ్డులై యిట్లు స్తుతి సంచె || ... *

చూ॥ శ్రీమత్సమస్తమునిజనసంస్తానమానప్రభావ విభాసితా ।
శోధుతాత్మకావయోజితీస్తకాస్త్రీరముద్రా-కితభుజాంతరాళా ।
నకరవనసంసృతమణిగణ కిరికిరీరణితకాంచీ పరివేష్టితమధ్యభాగా
శ్శోరాసు సంహారావణిమయహారాసజ్జనధీతా । వనగంధీరా నిరుప
మసారా । కేదోద్ధారామృదుసుస్తేతా సజ్జనహాతాంది రానుత వరా
శివ్యగామా వైకుంఠధామావజ్రవైషూర్యస్థగిరికిరిటగై వేయకమక

కకుండలకాస్త్రభకేయూర మణిసూపుర కటకోమికాద్య పరిమితదివ్య
భూషణలంకృతా- అతపీకుసుమాభశరీరా - ద్విసప్తలోకావృతానకకో
శీబ్రహ్మండకాండపిండతలసర్వజనాశ్రిత శ్రీతోందూరి పట్టణపరిపాలా
శ్రీవేణుగోపాలా- రాధికాలోపాపాహమాపాహి || ... *

విష్ణుదేవుని వాక్యము-

॥ బలీధర్మాంగదసుఖం మా రాసిగుణముజూడమదింపలరక్షాగో
రికలచ్చెదనీకున | పరముదీనాఁడువడిద్రవలుముచుభిక్షె|| *

ద్వీపక.

ఈరీతిజాలునకింపుగా బల్కి - నాకాయణుండు భూనాధునిజూచి
యోరిరుక్మాంగదము ధత్తునిగత - సాత ప్రతాపాన తవ్యమూరినుడు ని
నిశ్చయించున కేసుమెచ్చితిని-పూండుకోకపముల్ సొంపు కు- నింత లే
గువజేయ రెవ్వరుభుండ్లి - సంతతంబునుచాల సౌఖ్యముల్ గలుగు - నీవు
త్తగయజూచినీ కాజ్యముచేర - ప్రాపుగాపట్టుంబుబాగొప్పగట్టి - నీవు
హరిధ్యానఁజ్ఞలోనుండు - భావంబులలని భాగ్యలగూడి- యీ దోహ
నిసౌఖ్యమెలమిదేలము - నీమహితవ్రతమెల్లఫలించె - మెచ్చితికడపట్ట
మేచినీనాథ - యిచ్చెదనై క్షుతమేనుకీకనియె|| ... *

క॥ ఆంతటరాజాంగచరించు సంతోషముడు దిలపడు సౌఖ్యోన్నతి
శ్రీ | ముంతుండుగునాహరికిని | నింతులుకల్పూరహస్తై నిర్దిష్టకృణ్ణా

మంగళహారతి-అదితీ శము.

మాతృతి తసురు మారునకు- క్షీరునకర్థిగం - భీరునకు - శూరునకు
లా- ధారునకును మఱ- హరినకునునువి చారునకుమఱ|| ... ౧

నీరదాభనుగీరునకు - వారనావై రివిదారునకు - నారదశాగదపా
దహితతు- పాశోలిక-విస్తారునకుమంగళం|| ... ౨

శిబునకపరవిఫాలునకు- లాంతగోగణపాలునకు- పాలితతొండూరిప
టణవాసుడౌ- బాలశృష్టగోపాలునకు|| మఱ|| ... ౩

ద్వీపక.

శ్రీరమణీకుడాశ్రితరక్షణుండు - సారసనేత్రుండునకలూశ్రితుండూత్రి
జగదాధారుండుదీనమందారు - కడరుద్రవందితుడై నప్రీతిభువ - తనభ

కృజనలనందగవేడ్క-ట్రోచి - మరమలరంగధర్మాంగదు ట్రోచి - యశీ
వేడ్క-రుక్మాంగదాభ్యుదాహరణి - ప్రశంసాభావమిచ్చినై కుంతమునకు.
తనపరివారం మతగర్వగాను - జనియు జేవతలతో సన్నిహితంజెనం
తరుక్మాంగగుండార్చ్యమంది - యితులతో గూడిహితవుడలిపా - వర
పుత్రునైత్రివ్రతగారడించి - కరుణించిలాలించికొగిటజేని - యంతిపు
రంబునకణివేడ్క-జనియు - సంతోషమందితాజ్యము నేయుచుండె-ననిర
మాధిపుపేర న మరేశుపేర - ఘనస్మసింహునిపేరకమలాక్షుపేర - వరమ
సర్గురుపేటగళాంబుపేర - స్థిరయశోధరుడై నశ్రీతాముపేర - నిరుపమ
ఘనుడంజనేయునిపేర - గరుతరేణిండూరిగోపాల్పేర - మెప్పైతయూ
కథమేదినివలయు - బెప్పైనేనుగలూరినిరవంశభవుడువరమలివేగినాడ్వం
శవావనుడు - గురుతరకాశ్యపగోత్రసంజవుడు - మహితగరిగాచలము
త్రిపుత్రుడు-అహితాంధకారబాలాకణేజుడు - ఘనపాపరాజసత్క-
వివర్యభుర్యు - ఉదయంబునామనిహపకంబుతోడ - నీకథచిదివిసనింపు
తోవినిన- జోకతోవ్రాయగానుభాగ్యమమరు - నవరై నయీకథసర
జియెల్లప్పు - ఉపనిల్వచంద్రతారాకణమై వెలయు|| ... *

శ్లో॥ నశసంవత్సరేభాద్రపదమాస్తవమీతిథౌ । రుక్మాంగదాభ్యుదారి
త్రంరుచిరేభువిస్ఫులికమ్|| ... .. *

రుక్మాంగదచరిత్రము.

సంపుటము,

